

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryktér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 332.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Szombat, augusztus 17.

Mai számunk főbb közleményei:

A sorozások eredménye Aradon.
A monarchia és a Balkán-államok politikája.
Milliók válság.
Bauer-Bajor és Ryhliczky.
Szaporítják a tartalékosvizsgát.
Pósa Lajos verse a „föltámadt” Nikolett Döméhez.
Ezer percent kamat.
Arad honvéd dandárparancsnoksági székhely.
Mikor érkezik a trónörökös?
Revolvers kaland az aradi vonaton.
A jogtudós betörő.
Ártatlanul az ördögsgízen.

Csalódott városok.

Arad, augusztus 16.

Mangold Béla Kolos, a Divat egyetemi magántanára szerint férfiaknál „jelenleg kizárólag bő nadrag lesz viselve” és a mel-
lény erős kivágással hordandó, ellenben a
kabát lehetőleg hosszú legyen. Karsai Feri,
aki a nőknek csinálja a ruha-receptet, vi-
szont azt kívánja, hogy a hölgyvilágban a
szűk szoknya és a merészen ivelt kalap
domináljon. Aki nem teszi ezt, nem méltó
rá, hogy a Paquin-hadseregének legyen ka-
tonája. Miért? Mert ez a divat, kedves fe-
lebarátain. Az természetesen nem fontos s
azt senkinek eszébe se jut firtatni, hogy
helyes-e, praktikus-e ezeknek a ruhadara-
boknak viselete? Hogy csinos-e, szép-e ez
a divat és érdemes-e egy-egy plörözért any-
nyi pénzt kiadni, amennyiből a külvárosban
egész kis családok ehetnek egy hónapig ke-
nyéren kívül egyebet is? Ezt nem kutat-
ják, hanem könnyed gondatlansággal meg-
elégszenek ezzel a kijelentéssel:

— Ja, kérem most ez divat és ha a
társaságbeli nő, vagy férfi tulteszi magát a

divat hóbortjain, azt vagy lenézik, vagy,
ami még borzalmasabb, kikacagják. Muszáj
kérem, muszáj...

A mi egyes emberekre a divat követ-
keztében szinte törvényszerűen parancsoló,
az alól országok és városok se vonhatják
ki magukat. Mert nem csupán toalet-divat
van, hanem annál veszedelmesebb: szokás-
divat is. A magyar vidéki városokban né-
hány esztendővel ezelőtt új divat keletke-
zett, amely ma már járványnya fajult. A
sajtó is nagy ambícióval segített népszerű-
síteni ezt a kérdést anélkül, hogy meggyő-
ződött volna: vajon csakugyan akkora előnyt
jelent-e annak megvalósítása a polgárságra,
ahogyan a hatósági ecsettel élénk pingál-
ták? Bizonyára sejtik, hogy mire gondol-
lunk. A városi üzemek okoznak most
gondot azoknak a városoknak, amelyek hir-
telen meggondolatlansággal kaptak e csábító
csalétek után. Előttünk fekszik egy megbiz-
ható rideg számokra alapított jelentés, mely
kimutatja: milyen kevés hasznat produkál-
nak azok a városi üzemek, amikért annak
idején körömszakadásig való harcot vívtak
a polgármesterektől le a legkisebb város-
atyáig és föl a milliomos virilistáig.

Ha a szomorúságot hirdető számosz-
lopból például Kecskemétet ragadjuk ki,
akkor kitűnik, hogy a híres alföldi város-
ban összesen tíz községi üzem van, amely-
ből hat deficitel végezte az esztendőt. A
másfélmillió korona értékű villamosmű de-
ficitje harminchétezer korona volt, a téglá-
gyáré negyvenezer, a száztizenötezer ko-
rona költséggel létesített műjégygyárba pedig
évente ezerháromszáz korona fagyott be.
A kecskeméti városi üzemek közül a vi-
gadónak (mulatni még tudnak Kecse-

méten,) a vágóhidnak, (mert enni se fe-
lejtettek el) és mindezeknek betetőzé-
sül: a zálogháznak van némi jövedel-
mezősége. Az itt hivatkozott statisztika az
aradi városi üzemek közül csak a vízmű-
veket említi, pedig az még nem is a mienk
és ma még problematikus, hogy a boszan-
tón szivós és makacsul kitartó angolok
tényleges birtokából mikor sikerül magun-
kénak megszerezni a nagyértékű alkotást.
Tudvalevő, hogy a királyi tábla nem adott
nekünk igazat. És ha végeredményben ne-
künk is lesz igazunk, kérdéses, hogy a
városi üzemek prosperitását illető mostani
tapasztalatok után nem fájdalmas enerzsia-
pazarlás lesz-e a hosszú harc? A vízünk
fölött már nem az angol vizidirektor pa-
rancsnokol, hanem a város egy tisztvise-
lője rendelkezik a csapokkal, s mégis olyan
drága vizet iszunk, hogy a szegény ember
csak vasárnaponként engedi meg magának
az egy-két liter víz elfogyasztását. (Kis tul-
zással azt mondhatnók, hogy a bor ol-
csóbb, mint a víz; vagy legalább is olcsóbb
lenne, ha nem hamisítanak — vízzel.)

Évekkel ezelőtt mi is és velünk együtt
az egész város kalaplengetve üdvözölte az
autobuszok gyors megjelenését. Azt hitte
mindenki, hogy az ÁVAV-ok iderobogása
nyomban eltünteti Arad utcáiról az ókori
lóvasuti kocsikat, amelyeket tulajdonosaik
is szívesebben látnának már a lomtárban,
mint az Andrássy-téren. De csalódtunk. A
lóvasuti kocsik ma is zsufoltan futkosnak
és bár pártolás tekintetében az autobuszokra
igazán nem panaszkodhatunk, mégse tud-
tuk elérni azt az eredményt, melyet remé-
nyeink egére álmodtunk. Vagy szóljunk
talán a városi jeggyárról, amely egy esz-

Ágnes, Agi, Agota.

Írta: Sz. Szigethy Vilmos.

A leány hatalmas, életerőtől duzzadó volt, a
fiuba pedig háltni járt a lélek. Annaira szerelmes
volt, hogy már titkolni sem tudta, oda volt írva
az arcára, a lázban égő két szeme folyton ezt
kiabálta. Munkája közben szórakozottá vált és
egy névvel, annak a variációjával írta tele az ár-
kusokat. Ágnes, Agi, Agota, te kedves, te Szép-
ség, te Minden...

Igy ment ez napról-napra. Már mindenki tu-
dott róla, figyelték az utcán, hogyan kószál a
leány háza körül, sőt Ágnes, Agi, Agota, a ked-
ves, a szépség, a minden is boszankodva harap-
dálta az ajkát, mert van abban valami rendkívüli,
sőt szokatlan, hogy egy jól szituált ifjú boldog-
nak boldogtalannak az orrára köti a szerelmét,
egyedül az érdekelt fél — mondhatnám úgy
is, hogy a kizárólag illetékes — nem hallja a
megfelelő szavakat a maguk közvetlenségében.

Az ifjú bátortalanága, szó ami szó, túllé-
pett minden határon. Néha ott ült a leány mel-
lett, már órák óta ült és szavát sem lehetett
venni, ellenben türtte, hogy Ágnes, Agi Agota fe-
csegjen össze sok mindent, szinte erőszakoltan
keresve a témákat és a hozzájuk való összekötő
kapcsot, ami kifárasztja az egyetemi tanárt is,
nem csak a gyöngye nemnek egyik érző szívé,
szerelemre vágyó képviselőjét. Néha úgy tetszett,
hogy minden beszéd hiábavaló, mert az ifjú

mintha nem figyelne rá. Csak néz, bámul, a
szeme már keresztbe vetődik, kancsalítani kezd,
nem veszi észre az átmeneteket s egyformán mo-
solyog, pedig a téma szomorúra változott.

— Hihetetlenül bamba! — panaszkodott Ág-
nes, Agi Agota azoknak, akiket röviden beava-
tottaknak nevezhetünk, s akik nemes érdeklődés-
sel kísérték a rokonszenves ügy fejleményeit. —
A bambának nem hogy bátorsága nincs, de
hiányzik belőle az ötlet. Egy csöppnyi elmésségért,
gondolatnak csak valamelyest is nevezhető szóért
sok mindent megbocsátanak neki! De, ah, ő nem
kér az én bocsánatomból!

Abban az időben — a reménytelenség már-
már szokatlan arányokat kezdett ölteni — egy
névtelen poéta verssel lepte meg Ágnest, úgy is,
mint Agit, nemkülönben mint Agotát.

Lelkemben rezg az arcom, mint az álom,
Mint harmatcsepp az álmodó virágom...

Igen, ilyesmiket mondott a névtelen lantos,
aki nem restelt tele írni egy egész lapot szemén-
szedett és válogatott kifejezésekkel.

Ugyanaznap az ifjú bátortalanul — valljuk
csak be, a gyávaságnak minden tünetét vi-
selve cselekedeten — két szál rózsát vitt neki és
megkérte alásan az igen tisztelt kisasszonyt, (Ág-
nes, Agi, Agota...), hogy méltóztassék ezen me-
részséget páratlan tiszteletének javára följe-
gyezni.

— Ne tisztelj! Szeress! ordította az érzé-

keny leánylélek, de a kiabálást nem hallotta
senki.

És adjunk hálát az Istennek, hogy ez így
van, mert különben szörnyű látvány lenne
bizonyos gyávák megfutamodását végigtanulmá-
nyozni.

— Istenem, Istenem, — sóhajtozott magányá-
ban a leány, — miért nem oltottad beléje ked-
venc költőmnek a lelkét, annak a dalos szavát,
mélábutól átítatott vágyódását!

A vers ugyanis olyan bolondos jószág, hogy
az egyik buzza maga után a többi s Ágnes
dobogó szívével szívta magába a költészet
mérget:

Sosém tudod meg, ki vagyok.
Gondold, hogy én vagyok a szellő,
Jöttödre, amely elsuhan;
Ott járok a harang szavában,
Lelkednek hogyha áhitatra
Keltő nagy ünnepnapja van;
A vágy vagyok, ajkadnak mézét
Én csóklom le napra nap;
Az én kezemet érzed, hogyha
Az erdő mélyén száraz ágak
Az utadból elhajlanak;
Tudod bizony, hogy veled járok,
Kísérlek némán, haloványan
Mint a napot a csillagok,

tendei működés után a pókhálók csöndes birodalmába jutott? És nem is reklamálja senki, mert a magánvállalkozás élelmessége mellett csak szomorú anyagi eredményt produkálhatna. Mert miért épen a jéggyár válnék ki a városi üzemek csalódást jelentő és komoly megfontolásra intő sorozatából?

Lukács László beszámolója. Tegnap tartotta meg Lukács László miniszterelnök beszámoló beszédét Nagyenyeden. A beszámoló a legnagyobb rendben, minden tüntetés nélkül folyt le és bár az ellenzék és a szocialisták már hetekkel ezelőtt hirdették, hogy meg fogják zavarni a miniszterelnök beszédét, tervüket nem tudták végrehajtani, úgy, hogy Nagyenyed képviselőjének beszámolóját a legkisebb tüntetés sem zavarta meg. Lukács László beszédében hangzott a béke szükségességét, azonban arról hallani sem akart, hogy a munkapárt, amely győztesen került ki a legutóbbi választásokból, alávesse magát az ellenzék feltételeinek. Részletesen foglalkozott a későbbi választójoggal, majd pedig a jövő alakulásáról mondotta el véleményét.

A miniszterelnök tegnapi nyilatkozatairól egy előkelő szerepet játszó politikus tudósítónak a következőket mondotta:

— Lukács beszédének polemikus részében úgy beszélt, ahogyan egy győztes többség vezérének beszélnie illik. Oktalanság volt azt várni, hogy a nyert csata után a hatalmas, egységes és a közvélemény támogatását érő munkapárt vezére talán a rezignációnak, a kishitűségnek, vagy épen a meghunyászkodásnak hangján fog beszélni. Az pedig valóságos politikai szükség volt, hogy azért a sok politikai csipkedésért és támadásért, amelyben Lukácsot Andrassy és környezete szakadatlanul illette, végre erős visszautasítást is halljunk. A beszámoló polemikus részében az Andrassyval foglalkozó passzus a legsikerültebb. Valóban nem is lehet azt másképpen, mint gunyos mosollyal fogadni, ha ugyanazok az Andrassyék, akik mindenképpen rontani igyekeztek Lukácsnak és Justhnak a tárgyalásait, most azt vetik szemére a miniszterelnöknek, hogy miért nem egyezett meg Justhtal. Az kétségtelen, hogy a miniszterelnök beszédéből kicsendült az az őszinte óhaj, hogy a politikai kibontakozás békés uton legyen elérhető. A munkapárt erős pozícióban van, a parlament munkaképességét egymagában is képes biztosítani, az ellenzék pedig zsákutcába került, mert végre is nem ülésezhetik állandóan az Országgyűlés-kékházban. Saját érdekében meg kell tehát találnia a béke módokat. Diktálni a feltételeket természetesen nem lehet, épen úgy, mint ahogy azt sem diktálhatta a kormány, hogy milyen politikát folytasson. Ha az ellenzék ezt belátja és ha a lefolyt harc nagy eredményeivel a parlament munkaképessége feltétlenül bizo-

sítható, akkor a békének nem lesz akadálya. A kormány és a többség koncilians magatartásán a békés kibontakozás semmiesetre sem fog mulni.

Herczeg Ferenc beszámolója. Magyar-pécskáról jelentik: Herczeg Ferenc, a pécskai kerület országgyűlési képviselője Szent-István napján tartja beszámoló-beszédét kerületének székhelyén Magyarpécskán. Herczeget Wittmann János, Almay Olivér, Tagányi Sándor és Soly-mossy Lajos báró képviselők kísérik el. Herczeg Ferenc tiszteletére délből bankettet rendeznek.

A sorozások eredménye Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16

Ma este hat órakor irta alá Varjassy Lajos polgármester, a sorozóbizottság polgári elnöke és Winkler Rezső százados, a katonai hatóság képviselője az augusztus 12-én megkezdett és a mai nappal befejezett sorozási eljárásról felvett jegyzőkönyvet. Négy napig tartott az új véderőtörvény életbelépte után már az új utasítások szerint megtartott és országos érdeklődést keltett funkció, amelynek nevezetesebb eseményeiről napról-napra beszámoltunk.

Az új törvény kihirdetése és eme fontos aktus megkezdése között sokkal rövidebb idő telt el, semhogy a sorozó bizottságok a részükre kiadott utasításokat minden részletükben feldolgozhatták volna és épen ezért az idej sorozások alkalmával bizonyára mindenütt érezhetőek voltak, a három évben megállapított átmeneti időszak tartama alatt kiküszöbölendő zökkenők és bizonytalanságok. Ez az utasítások hézagosságából is következik. Gyorsan és óriási anyagot alaposan feldolgozni még a minisztériumokban sem tudnak és ezért a törvény által teremtett sok új helyzetre vonatkozólag nincs még pozitív utmutatás a közigazgatási hatóságok részére. Sőt olyan eset is történt, hogy a polgári és katonai hatóság képviselői homlokegyenest ellenkező nézetet vallottak bizonyos kérdésre vonatkozólag. Részletesen ezeket a tapasztalatokat nem ismertetjük, mert azok ma még hivatalos titkot alkotnak. De a sorozáson megjelent állításkötelesek köréből nyert információk szerint, igen gyakran megtörtént, hogy hosszabb és beható vita után abban egyeztek

meg a bizottsági tagok, hogy a minisztérium döntésére bízták a dolgot.

Előre érezték ezeket a bizonytalanságokat a honvédelmi minisztériumban is, mert a miniszter rendelete szerint a polgári hatóságnak kimerítő és alapos jelentést kell tennie a most bezáródott sorozásokról december végéig a honvédelmi minisztériumnak. És amint mi tudjuk, Aradról sok olyan dologra fogják felhívni a legfelsőbb katonai fórum figyelmét, ami a feleslegesen szigorú eljárás enyhítésére szolgálhat anélkül, hogy a törvény szellemével, vagy betűjével ellenkezésbe juttatnánk.

Ma, a sorozás utolsó napján az idegen illetőségűeket, a három sorozási napon meg nem jelent aradi illetőségűeket és az önként jelentkezket állították mérték alá. Minthogy azonban ezek nem az aradi hadkiegészítő parancsnokság területén kiállítandó kontingens javára számítandók fel, az aradi sorozó bizottság számszerint nem is mutatja ki, mennyi vált be közülük katonának.

Az augusztus 12-én megkezdődött sorozásra összesen 693 hadköteles egyén kapott behívót, illetve ennyi fiatalember tartozott volna a bizottság előtt megjelenni. Mára sem volt még arra eset, hogy valamennyi állításköteles jelentkezett volna. Évek óta hangzik a panasz, hogy a sorozó-bizottságok sok helyen a behívottak felét, vagy csak a harmadrészt látják színről-színre, mert a kivándorlás következtében az ifjuság nem tesz eleget soroztatási köteleességének. Épen ezért szigorították a kivándorlási törvényt, de maga a véderőtörvény is rendkívüli szigorúsággal bünteti a jövőben az igazolatlanul elmaradókat. Ez évben 156 azok száma, akik a mostani fősorozásról távol maradtak. Ezek közül 69 igazolatlanul, 85 igazoltan került el a vizitációt, 2 meghalt. A bizottság tehát 537 hadkötelest vizsgált meg és ebből besorozott 229 egyént. Olyan eredmény, a milyenre évtizedek óta nem volt példa.

Korosztályonként a következőképp oszlanak meg az ismertetett számok.

Az első korosztályból behivatott 348 egyén. Ebből alkalmasnak találtak 120-at, köztük 12 egy éves önkéntest, kettőt besoroztak ugyan, de mint családfenntartókat azonnal szabadságot kaptak. Minden szolgálatra 3 egyént találtak alkalmatlannak. Önként jelentkeztek 21-en. Elhalt 2. A megvizsgáltak közül négyet felülvizsgálat céljából katonai kórházba utasítottak. Igazoltan 40, igazolatlanul 21 hadköteles volt távol. A besorozottak

— És egyszer csak meghalok érted

Oh, de a lelkedbe jutottam,

Mert nem tudod, hogy ki vagyok!

A leánynak könyves lett a szeme, elolvasta a verset minden félórán, jóllehet kívülről tudta már valamennyi szavát.

— Ez szeret, csak ez, nem pedig a másik! — suttogta elmerengve.

És kezdte a fantáziája a nagy munkát, megalkotta a maga számára a költőt, aki megfogja a kezét, úgy teszi vallomását.

A fiú (Péter volt, vagy Pál, de olyan mindegy az!) újabban ismét hatalmas rekordokat ért el a hallgatás terén, ami ezen időkben annyit vont le értékéből a leány előtt, hogy hasonló értéksökkenések csak csóddal végződhetnek.

— Megvan-e még a rózsám? — kérdezte egyszer hosszas fontolgatás után Péter (vagy Pál).

Ne gondolja ugyanis senki, hogy amolyan hebehurgya ifjával van dolgunk. Igenis, az alapos megfontolás irányította mindenben az ő lépéseit.

— A rózsát, — felelte a leány — a legbecesebb ereklyém közé rejtettem el. Kevés a kincsem, de minden darabját féltve őrzöm.

Péter a kezét dörzsölte, kétségen kívül meghatottságában.

— Ez igen örvendetes. Fölöttébb örvendetes, igen tisztelt kisasszony. (Ágnes, Ágri, Ágota... te minden, te szépség, te jószág! — tette hozzá, azonban csak magában.)

— Az emlékeim, — folytatta elmerengve a leány — teljesen betöltik a lelkemet. Talán csak egy két vers az egész, de nekem minden.

— Mert hogy bizonyára szereti a verset! — dadogta Péter lángvörös arccal.

— Nagyon szeretem! — mondta bámulva Ágnes. (Ez a jámbor bamba vajon mire gondolhat, hogy zavarba jött.)

— Azért, mert én nem szeretem, — fejezte be a gyáva ifjú a társalgást.

Azontul ugyanis egyetlen szót sem lehetett belőle kihuzni.

A napok teltek, multak, Ágnes körülbelül megállapodott abban, hogy Péter felől nincs mit várnia, jobb lesz befejezni az ügyet és arcának bájos mosolyát azokra fordítani, akiket eddig elég könnyelműen mellőzött. Így kell tennie, legalább előkerül soraikból a titkos poéta.

Már türelmetlen volt, vágyott vele találkozni, hogy hallja a hangját, hiszen az közvetlenebb kell hogy legyen minden költeménynél! Vele álmodott bohókás álmokat s mindent igyekezett olyankor pótolni, amitől megfosztotta a valóság. Mert szakadozott volt ez a valóság, hasztalan mondta a legújabbban jött vers:

Elmék melletted észrevétlen, —

Azért csak a nyomokban járok,

Valami szent, megfoghatatlan

Csodára várok.

Eljön még bizonynyal még a nap,

Szöke fejed vállamra hajtod

És minden, minden bánatom

Egy hosszú csókban elsőhajtod,

A fejed a vállamra hajtod.

— Oh, jaj, én édes Istenem! — sóhajtott aznap Ágnes és letagadta magát Péter elől.

Aki ilyen vallomásokot kap, az nem ölheti másnak a társaságában unalomba a lelkét.

Igy történt, hogy azontul már csak futólag találkozott a méla ifjával, olyanféleképpen értelmezve ezt, hogy lehetőleg elfutott, ha látta. Elfelejtette, hogy szerette valamikor, megtagadott minden érzést, amely nem juthatott a virágzásig.

És jókedvűen járva a világban, hamarosan férjhez is ment a járásbíróhoz. A járásbíró hatalmas vállu, ábrándos tekintetű legény volt s úgy fujta a szebbnél-szebb nótákat, hogy belereszkett — hallván azt — gyönyörűségében a lány szív.

A lakodalom napján eljött Péter is, az ajándékot hozók sorában egy pergamenttel.

— Bucsú! — mondta az irás, egy nagyon szomorú vers (bizonyos csillagokról, amelyek nem találkozhattak.)

— Já! — nevetett Ágnes, (Ági, Ágota...) csak nem maga volt a titkos költő!

Péter lehajtotta a fejét bizonyos bűnbánattal.

— De én voltam.

— Nézze csak, kedves barátom, — folytatta még mindig mosolyogva a tulságosan boldog ara, — maga is olyan éhietetlen, mint minden poéta. — Hát nem tudta ezt előbb mondani? Talán akkor másképpen fordul minden. Egyelőre azonban nincs érzékem az írott poézis iránt.

És otthagya Pétert, szerelmesen simalt az arához.

közül a honvédséghez 28, köztük öt egyéves önkéntes kerül.

A második korosztályból behivatott 170 egyén. Ebből alkalmas lett 52, köztük 4 egy éves önkéntes, kettőt mint családfenntartót szabadságot kaptak. Fegyverképtelennek kettőt nyilváníttak, a jövő évi sorozásra utasítottak 83-at, a katonakórházba felülvizsgálatra 7 ember kerül. Igazoltan 25, igazolatlanul 23 volt távol. A katonasághoz beosztottak négy embert, köztük két egy éves önkéntest.

A harmadik korosztálybeliek közül 102 hadkötelest hívtak be és besoroztak három évi szolgálatra 57 egyént. Fegyverképtelennek nyolcvanegyet találtak. Ezek a régi törvény idején nagyobb részt póttartalékba kerültek volna. Ez most megszűnt. Katonakórházba két embert utaltak. Igazoltan 20, igazolatlanul 25 hadköteles maradt el a sorozástól. A honvédség kontingenséhez 10 emberrel járult hozzá ez a korosztály.

Bauer-Bajor és Ryhliczky.

(A Kereskedelmi Bank családi találkozott a fogházban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, augusztus 16.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank agyafurt, de peches csalóját, Bauer-Bajor Lajost, ma hazahozták Amerikából. Amilyen szerencsével tudta negyedmillió korona erejéig Ryhliczky Zoltánnal együtt megkárosítani a bankot, olyan rosszul szolgált a szerencséje, amikor a százazrekkel együtt átvitorlázott Amerikába. Newyorkban egy pincér ismerte fel, aki négyezer korona jutalomért azután kiszolgáltatta őt az igazságszolgáltatásnak. A kiadási eljárás gyorsan megtörtént. Bauert erős rendőri fedezettel hajóra ültették és utnak indították Európa felé. Hamburgban már várták a tengerjáró gőzöst a budapesti detektívek és a kiküldött két fogházor.

Kedden este érkezett meg a német kikötővárosba a hajó. A mólón átvették a detektívek a foglyot, bevitték az ottani rendőrségi fogházba, onnét szerdán reggel vonaton utnak indultak vele Magyarországra felé. Csacán az utazó publikum valószínűleg megrohanta a vonatot, hogy láthassa a hírhedt Bauert. A detektívek azonban diszkréten elrejtették a kíváncsi tömeg elől féltve őrzött foglyukat.

A rabszállító küldöttség ma reggel nyolc órakor érkezett meg a nyugati pályaudvaron. Innen rabszállító kocsin behozták Bauert az ügyészség fogházába.

Érdekes jelenet volt, amikor Bauert betuszkolták a fogház udvarába. Ép akkor kísérték fel celláikba a sétáló rabokat. Ezek között volt Ryhliczky Zoltán is, Bauer büntársa. A két ember szembe találkozott egymással. Bauer-Bajor Lajos dühösen végignézett cinkosán. Nem szólt egy szót sem, de tekintetéből kiértett a dühös szemrehányás: „Neked köszönhetem, hogy rosszul sült el a csaláflintás.”

Ryhliczky megbiccentette a fejét, mintha köszönni akarna, de látva Bauer magatartását, elfordult a többi rabokkal együtt felsétált az emeleten lévő cellájába.

A Ryhliczky-Bauer-ügy most már gyorsan megéri a fő tárgyalásra. Ryhliczky ellen az eljárás már teljesen be van fejezve. Már a tárgyalást is megtartották volna, ha közben nem érkezett volna híre, hogy Ryhliczky büntársát Newyorkban letartóztatták.

Bauer-Bajor Lajost holnap délelőtt hallgatja ki dr. Bajusz Gábor vizsgálóbíró. Miután Bauer Newyorkban részletes és beismerő vallomást tett, igen valószínű, hogy ezt idehaza is fenntartja. Ebben az esetben a vizsgálóbíró még a héten át-

teszi az összes iratokat az ügyészséghez, amely hamarosan megszerkeszti vádiratát. A két bankcsaló ügye valószínűleg október elején kerül fő tárgyalásra.

A monarchia és a Balkán-államok politikája.

— Berchtold gróf akciójának hatása. —
A külügyminiszter az aranygyapjas rendet kapta. —

Távirati tudósítás.

Bécs, augusztus 16.

Röviden már hirt adtunk arról, hogy Berchtold gróf közös külügyminiszter kezdeményezésére a Balkán-államok rendezésére kerül sor a hatalmak közreműködésével. Ez a kezdeményezés most már határozott javaslat formájában került a hatalmak elé. A javaslat szövegét nem publikálták ugyan, de máris megvan a hatása, amennyiben az albán mozgalom lecsendesülése bekövetkezett és ez szoros összefüggésben van a török válsággal is, ami a külügyi politika általános és gyökeres változását fogja előidézni.

Eszmecsere a balkáni státuskvóról.

A külügyminiszter javaslata a körül forog, hogy a hatalmak folytassanak eszmecserét a török helyzetre és a Balkán-államok rendezésére vonatkozólag. Flotow báró, nagykövetségi tanácsos, aki jelenleg Berlinben vezeti az ügyeket, jelenti, hogy a hatalmak kivétel nélkül kedvezően fogadták a külügyminiszter kezdeményezését. Valamennyien egyetértenek, hogy a Balkán-államok rendezését az idők sürgőssé tették. A német kormány hajlandó hozzájárulni Berchtold gróf külügyminiszter javaslatához.

A többi hatalmak Berchtold gróf javaslatát valószínűleg szintén el fogják fogadni. Konferenciára nem gondolnak. A tanácskozásokat nem akarják megkötött formákhoz kötni. A szabad eszmecserével ugyanis siettetni akarják a rendezés kérdését, míg a formális konferenciázás csak huzná-halasztaná a dolgot. A Balkán-államok kormányait a hatalmak képviselői egyenkint fogják értesíteni.

Nem intervenció, csak értekezlet.

Berchtold gróf akciójának lényegéről a *Neue Freie Presse* így értesül: Mindenekelőtt határozottan hangoztatni kell, hogy Berchtold gróf lépése nem intervenció politikai kezdésére irányul. Ilyen politika csak gyöngitené Törökországot és az ellenkezőjét érne el annak, a mire a kezdett akció irányul. Nincsen speciális program előkészítve, hanem egyelőre csak a fölhevásokat küldték meg a hatalmaknak. Most fogják a politikai vezetők véleményüket kicserélni. Ausztria és Magyarország senkire sem akarja nézetait rákényszeríteni. Az értekezletet a nagyhatalmaknál levő nagykövetek útján fogják folytatni. Nem nagyméretű akciónak van szó, nem a keleti kérdés megoldásáról, sem pedig a Kelet egyik, vagy másik problémájának megoldásáról. Várható azonban, hogy a török kormány ezáltal haladékosan kap programjának megvalósítására és hogy a balkán népek között, a melyek a török alkotmányhoz oly nagy reményeket fűztek, ismét bizalomteljes kedv fog keletkezni.

A hatás Berlinben.

Berlinből jelentik: Itt különös súlyt helyeznek arra, hogy Berchtold gróf közös külügyminiszter kezdeményezéséről megállapítsák és hangsúlyozzák, hogy az osztrák-magyar külpolitika ezt a diplomáciai lépést nem a német birodalom külügyminisztériumával együttesen határozta el és tette meg, hanem Németország ép úgy értesült róla, mint bármely más nagyhatalom. Berchtold gróf nem avatta be ebbe a béketervezetbe előzetesen a német birodalom külügyi kormányát. Szüksé-

ségesnek tartják ennek a megállapítását azért, hogy elejét vegyék annak a gyanúsításnak, mintha az osztrák magyar külügyminiszter nem járt volna el lojálisan Németország irányában, mert Berchtold gróf iniciatívájában nincsen semmi hátsó gondolat.

Olaszország békére hajlik.

Berchtold gróf külügyminiszter javaslatáról a *Giornale d'Italia* ezt írja: Ez a javaslat a legnagyobb figyelemreméltó és meglepéssel hangoztatjuk, hogy Berchtold gróf őszintén törekszik az európai kelet megnyugtására. Törökország decentralizációja azonban nem jelenthet egyebet, mint Törökország végső fölszámolásának elhalasztását. Ez mindenesetre sullyal bír az európai béke szempontjából. Berchtold gróf javaslata alkalmas volna az óhajtott békés állapot helyreállítására Európa keleti részén.

A király és Berchtold külpolitikája.

Bécsből jelentik: A király ma hosszabb kihallgatáson fogadta Berchtold gróf közös külügyminisztert. A kihallgatás majdnem két és fél óra hosszat tartott. Berchtold gróf ezen a kihallgatáson előterjesztette az általa kezdeményezett lépés részleteit és behatóan ismertette a legutóbbi török eseményeket. A király a kihallgatás végén legvagyobb meglepődésének adott kifejezést a külügyminiszter balkán politikája felett és tudomására adta Berchtold grófnak, hogy elismerése jeléül neki az aranygyapju rendet adományozza. A kihallgatást követő ebédén részt vett Berchtold gróf is és az uralkodó ház tagjai a legmelegebben üdvözölték a magas kitüntetésért a külügyminisztert.

VIDÉK.

A sorozás Csanádmegyében. A mezőkövácsházi járásban az ez évi fősorozások a hó 12, 13. és 14-én folytak le. Az előállott 424 hadkötelesből a sorozó bizottság 116-ot talált alkalmasnak, ami a hadkötelesek 27%-ának felel meg.

Változás a jegyzői karban. Értesülésünk szerint Bucsúrka József ottlakai jegyző beadta nyugdíjazási kérvényét. A derék jegyző 35 évet töltött el a jegyzői állásban és csupán hajlott kora és megrongált egészsége készítette arra, hogy nyugalomba vonuljon. A választás jövő hó közepén fog megtartatni és valószínűleg Jung Péter aradszentmártoni jegyző lesz utódja. Ugyancsak még ősszel nyugalomba fog vonulni Vermes Alfréd bodzasi jegyző is, ki szintén 35 éve működik a jegyzői pályán. Utódja valószínűleg Kéry Sándor eleki segédjegyző lesz.

Új ártézi kutak Eleken. Ezek község képviselőtestülete még a tavaszkor elhatározta, hogy 2 új ártézi kutat furat. Minthogy a vármegye a képviselőtestület határozatát jóváhagyta, az előjárás megkötötte a szerződést Steiner aradi vállalkozóval, ki még a nyár folyamán hozzá fog a kutfurráshoz, úgy, hogy még ez évben remélhetőleg működni fognak az új ártézi kutak.

Villanyvilágítás egy aradmegyei nagyközségben. Ezek község intelligens polgárainak már régóta vágya, hogy villanyvilágítást kapjon a község. A képviselőtestület pályázatot hirdetett ki egy a köz, mint a magán fogyasztás biztosítására, de a pályázati határidőig, mely július 31-ikén járt le, egyetlen egy pályázat sem érkezett. A képviselőtestület most újabb pályázatot fog kiírni. Kíváncsú volt, hogy akadjon megbízható vállalkozó, mert a villanyvilágítás nagyban hozzájárulna a szépen fejlődő és virágzó község haladásához.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A jogtudós betörő.

— Vidám tárgyalás a budapesti törvényszéken. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, augusztus 16.

Egy zsibárussal, a kit a budapesti rendőrség mint orgazdát ismer, történt az eset, a melyet ma tárgyalt a büntető-törvényszék. Kormos Samu betörőtől, a ki régebben igen élénk üzleti összeköttetést tartott fenn a zsibárussal, egy este, a mikor senki sem volt otthon régi üzlettársa lakásán, bemászott az ablakon és néhány ruhadarabra kocsikenőccsel rámozgatta: Még élsz? Így töltötte ki boszuját, mert utolsó betöréseért a zsibárus besugta őt a rendőrségnek.

A zsibárus tudta, hogy senki más nem lehetett a tettes, mint Kormos. A mai tárgyalás igen érdekes volt, mert Kormos, akit a zsibárus panaszára fogtak el, nagy jogtudósnak mutatkozott és sikerült is a büntetést elkerülnie. A tárgyalás így folyt le:

Elnök (a panaszoshoz): Ismeri a vádlottat?

— Csak hírből ismerem, mint katona a kávé. Személyesen soha sem érintkeztem vele.

— Hát honnan tudja, hogy ő járt magánál?

— A cimborái mózeroltak, azok mondták el, hogy ki mászott be az ablakon.

— Mit szól hozzá Kormos?

Vádlott: Jakab szomszéd, itt igazat kell ám vallani, mert arra meg kell esküdni. A hamis eskü büntetése pedig öt évig terjedhet börtön. Hogy meri azt állítani, hogy nem ismer, mikor maga volt a bandánk orgazdája — hádererje?

Panaszos: Üres fecsegés, se füle, se farka!

Elnök a (vádlotthoz): Hát tagadja, hogy ön követte el a betörést?

Vádlott: Föltéve, de meg nem engedve, hogy ott jártam a büntetőtörvénykönyv 333—336. szerint minősülő szakasza értelmében ez nem állapítja meg a betöréses lopás tényálladékát, mert kár egyáltalán nem okoztatott s aki ott járt téve tagadva, hogy én voltam, az lehet, hogy valami szerelmi kalandon törte fejét.

Elnök: Honnan tudja, hogy kár egyáltalán nem volt?

— A vádhatározatból, melyet a fogházban kézbesítettek.

A panaszos (közbevág): Ne tessék neki hinni! Csakis ő járt nálam, fölsímtam a kezéirását.

Vádlott: Ugy! Hát hogy lehet az, hogy a mint előbb állította, engem nem ismer, a kezem írását pedig igen? Nagyon érdekes jogi eset. Erre feleljen:

A panaszos: Nem tartozom rá felelni.

Elnök: De csak feleljen.

A panaszos: Mit feleljek mást, mint azt, hogy az okosabb enged.

A tárgyalás a vádlott fölmentésével végződött.

§ Az aradi ügyvédi kamarából. Az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Nogáll Károly piski ügyvéd irodáját Újszentannára helyezte át, továbbá hogy Perger Elemér dr. orosházi ügyvédet, önkéntes lemondása folytán, az ügyvédek lajstromából törölte. Független levő ügyeit Nagy Elemér dr. orosházi ügyvédnek adta át. Végül az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Tabak István dr. gyomai ügyvédet jogerős büntető bírósági ítélet alapján az ügyvédek lajstromából törölte.

§ Mikor irt Kovács Gyula a királynak? Budapestről jelentik: Kovács Gyula ügyében a vizsgálat nagy súlyt fektetett arra, hogy Kovács mely napon küldötte el a kabinetirodának a királyhoz intézett levelét? Fontos volt ez a kérdés annak a tisztázására, hogy az öngyilkosság kísérlete napján, vagy pedig napokkal előbb került a levél postára? Ha a levél a nevezetes parlamenti esemény napján adódott fel, ez a védelem előnyére szolgálna. Ellenben, ha napokkal előbb

küldetett el, akkor nincs kizárva annak a feltevésnek a lehetősége, hogy Kovács időközben változtatott a tervén, olyan módon, hogy ha már öngyilkos lesz, előbb lelővi Tisza István grófot is. A vizsgálóbíró ezért átiratban felterjesztést küldött a királyi kabinetirodának, hogy állapítsa meg a levél megérkezése napját s ha lehet, magát a borítékot is küldje le a törvényszékre. A kabinetiroda válasza ma érkezett le és így szól: — A boríték nincs meg s a kért dátum már meg nem állapítható. — A válasz szerint tehát felderítetlenül marad a sokat hirtatott kérdés, mikor küldte el Kovács Gyula levelét a királynak? Itt említjük meg, hogy a tábla valószínűleg holnap fog dönteni Kovács Gyula szabadlábra helyezése ügyében.

Ezer percent kamat.

(Kétezzer darab lefoglalt uzsorás váltó.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, augusztus 16.

Az utolsó hetekben nyolc különböző följelentés érkezett a főkapitányságra köztisztviselőktől, katonatisztaktól Arany Győző mérnök ellen. A följelentők egybehangzóan uzsorával vádolják Aranyt, a kinek állítólag félmillió korona vagyona van. Arany Győző talán a leglelkiesmeretlenebb, legvérszopóbb uzsorása azoknak a könnyelmű, vagy hajba jutott katonatiszteknek, mánásoknak és hivatalnokoknak, akik uzsorakölcsönökből éltek, dinom-dánomos életüket. Sajóutca 5. számú, szerényen berendezett lakására hajtották fel Kaufmann Ármin és Dröhlich Samu slepperei az áldozatokat. Arany, aki különben mérnök, azzal fogadta a feleket, hogy ő szegény ember, nyomorog, folyton foglalások, árverések vannak ellene kitűzve, de pénzt tud szerezni. Tudott is, mert volt neki. A kamat nem is volt túl nagy, csekély ötszáz, sőt ezer percent. Különösen katonatisztekkel dolgozott az uzsorás. Ha valakinek hatszáz koronát adott egy hónapi lejáratra, akkor ezerkétszáz koronát követelt tőle. Ha az áldozat nem fizetett, az 1200 koronáért már 2400 koronás váltót követelt egy havi lejáratlalt.

Körülbelül három hét óta folyt már a nyomozás a legnagyobb csöndben, amely első sorban azt igyekezett megállapítani, hogy kik azok az emberek, akik Arany Győző áldozatait szállítják s csakugyan több pénzágenst fűleltek le, akik mind Arany Győző üzletébe terelték a megszorult, kölcsönre kényszerült embereket. Kis- és nagyragu katonatisztok, állami tisztviselők s más hivatalnokok egész légiját hajtották így az Arany Győző hálójába.

Mikor már elég bizonyíték volt a rendőrség kezében, ma délelőtt kilenc órakor a nyomozást vezető rendőrfogalmazó tiz detektív kíséretében megjelent Arany Győző lakásán, azonban csak egy öregasszonyt, az Arany édesanyját találták odahaza. A szegényes, kopott butorzat azt a benyomást keltette, hogy ez a szoba inkább egy földhözragadt szegény ember lakása. Kiderült csakhamar, hogy Arany Győző ellen több ízben is vezettek már végrehajtásokat, ezek azonban mind eredménytelenek maradtak.

Már-már úgy látszott, hogy ez a házkutatás is sikertelen lesz, amikor az egyik asztalfiókban váratlanul értékes zsákmányra bukkantak. Rengeg tömegű s körülbelül hatvanezer korona értékű pénz volt a fiókban összegyömösölve, egy ládában pedig egész halom fizetési könyvet, zálogcédulát, biztosítási kötvényeket találtak, amelyeket adósok adtak át tartozásuk biztosítására. Egy nagy kendőbe csomagolva kétezzer váltót találtak. Az íróasztal fiókjából, több, mint száz katonatiszt fényképe került a detektívek kezébe. A detektívek úgy e bűnjelket, mint az időközben hazatoppant Arany Győzőt a főkapitányságra hozták s négy detektív fogja a lefoglalt iratokat átvizsgálni, hogy a váltókon szereplő személyek se-

gítségével megállapíthassák az uzsorás viselt dolgait.

Érdekes, hogy míg a rendőri bizottság Arany lakásán kutatót, egész csomó üzleti fél: hordár, boj, levélhordó, stb. jelentkezett ott, akiknek panasza természetesen a rendőri bizottság vette át. Érdekes volt a többi között egy Steinberger nevű embernek a levele, amelyhez egy 750 koronáról kiállított váltó s tiz korona volt mellékelve. A levél írója arra kéri Arany Győzőt, hogy legyen szíves ma lejárá 650 koronás váltója helyett 750 koronás váltót elfogadni, mert fizetni ez idő szerint nem tud s csak tiz koronát küldhet, hogy épen fizessen is valamit. Egy másik levélnek az írója — K. M. méneskari százados — könyörög Aranynak, hogy hagyjon neki már egyszer nyugtot, hiszen jól tudja, hogy felesége is az ő üldözése miatt lett öngyilkos. Nem kevésbé érdekes egy szoké levele. A szoké arra kéri Aranyt, hogy az aznapi versenyre fogadjon meg két lovat, amelyeket ő lovagol. Ha déli tizenkét óráig az ötven koronát elküldi, akkor az ügy rendben van.

Arany különben egy ízben hét hónapos börtönre volt ítélve okirathamisítás miatt. Szokása volt, hogy eddig minden följelentője ellen vádat tett rágalmazás címén. Egy ilyen tárgyalása volt kitűzve holnapra is, a melyre katonatisztokat jelentett föl, hamis vád címén. Ezen ő azonban már aligha jelenhetik meg, mert a rendőrség rátette a kezét.

Pósa Lajos verse

a „föltámadt” Nikolits Döméhez.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

Nikolits Döme bátyánk megréft, ha nem is bennünket, de legalább is az idegenben lakó barátait. Holthírével megrikatta őket, de csak azért, hogy annál nagyobb örömet okozzon nekik, amikor megtudják, hogy a jó, derék cimborá el még, még mindig nem veti meg az ürmöst, karcost. Valami tragikomikus volt abban, mikor a részvétélvirok, levelek érkeztek. Sokkal jobb kedvvel írják azonban barátai mostanában leveleiket. Egymásután fejezik ki örömlüket, ki versben, ki prózában. A verselők közé tartozik Pósa Lajos is, aki a következő kedves humoru poemát küldte ma Nikolitshez:

Olvastam: meghaltál, én kedves barátom,
Hogy általugrottál a földi korlátot.
El is láttad magad bő utavalóval:
Jó ménesi borral, inycsiklandozóval,
Hogy ki ne száradjon szomjas géged csapja,
S hogy lelked Szent-Péter szívesen fogadja.
Makrapipád füstje neki kerekedve,
Karikázva futott előre a menybe.
Péter bá' a kaput ki is tárta nyomba,
Hogy betessék eljen a paradicsomba.
Hanem előbb, ám — úgy — Isten igazában.
Még kocintgattatok az ég pítvarában.
Lett is erre olyan kedve Péter bá'nak,
Hogy a csillagok is le s fel szaladgáltak,
Te pedig úgy jártad, azt a rézangyalát!
Majdnem kirugtad a menyország oldalát.
Egyszer csak megharsant az ég trombitája,
Egy arkangyal futta a feltámadást.
Észbe kaptál te is, én kedves barátom:
Átvettted magad az égi korlátot.
Bohémekek bohémje, itt élsz megint köztünk,
Csak hogy visszajöttél, szívünkbe köszöntünk.
Makra pipád vigan füstölögjön újra,
Csak ereged, pajtás, derűre borura!
Csak koncingass tovább, ej-huj, dinom-dánom!
Jobb itt a lőre is, a teremburáját!
Mint a legjobb nektár ott a másvilágon.
(Feketehegy, 1912. évi augusztus havában.)

Pósa Lajos.

Mikor érkezik a trónörökös?

— Bizonytalanság a hatóságoknál. —
Utazás Aradra? —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

Csendőroket szállítanak a vasutak néhány nap óta Aradon keresztül arra a területre, ahol a délmagyarországi nagygyakorlatokon a vezérkar, *Ferenc Ferdinánd* trónörökös és kísérete keresztül fog vonulni. Megerősítik a csendőroketeket Arad és Csanádmegyében, nagy előkészületek folynak Mezőhegyesen, ahol szobákat alakítanak át, egész épületeket rendeznek be vadonatujonnan, hogy méltó főhadiszállást teremtsenek a trónörökösnek.

Mialatt az izgatató készülődés tart és egyre újabb híradások jelennek meg arról, hogy a trónörökös Szegeden ekkor, Makón amakkor, Mezőhegyesen meg ismét más, pontosan megjelölt időben fog tartózkodni, addig a valóság az, hogy *Ferenc Ferdinánd* főherceg jöveteléről, arad- és csanádmegyei utiprogramjáról hivatalosan még semmi bizonyosat nem tudnak. Az természetesen már megállapított dolog, hogy a zárógyakorlat szeptember nyolcadikán kezdődik: az *Aradi Közlöny* közölte teljes terjedelmében a főhadvezetőségnek a gyakorlatok személyi és időbeosztására vonatkozó utasítását, amelyben erről részletes tájékoztatás volt.

Szeptember nyolcadika és tizenkettedike között tehát Mezőhegyesen lesz a trónörökös, de azt, hogy mikor érkezik meg, ezideig nem adták az illetékes katonai és polgári hatóságok tudtára. Mezőhegyesen és környékén természetesen már szeptember első napjain megjelennek a rend és a trónörökös személyes biztonságának megóvására a megerősített csendőrség mellett a fővárosi rendőrségtől kivezényelt detektívek és már szeptember elsejétől kezdve olyan ellenőrzés alatt áll, olyan aprólékossáig menően rendbe lesz szedve Mezőhegyes, hogy semmi akadálya nincs annak, hogy a trónörökös bátran és biztonságban érkezzen meg főhadiszállására. Ez azonban csak látszólag van így. Aki ismeri és tudja, hogy milyen bonyolódott intézkedéseket kíván, milyen percre kiszámított programot igényel egy-egy olyan fogadtatás vasuti, közigazgatási és rendészeti lebonyolítása, aminő a trónörökös lesz Mezőhegyesen, az fogalmat alkothat arról a zavarról és kétséges helyzetről, amelyben most *Ferenc Ferdinánd* bizonytalan időpontra várható érkezését lesik.

Jól értesült helyen pedig úgy tudjuk, hogy a trónörökös katonai irodája legfeljebb huszonnégy órával a megérkezés előtt fogja tudtul adni Mezőhegyesre, hogy *Ferenc Ferdinánd* kívülvonata mikor érkezik. Ebben az utolsó 24 órában kell aztán az ideges várakozásban kimerült hatóságoknak az érkezés és fogadtatás tervét gyorsan rendezni. Hogy miért tartják ennyire titokban, vagy miért határozzák el csak ily késedelmesen a trónörökös útjának idejét, arra nincsen magyarázat.

Hogy mennyire bizonytalan és meghatározatlan még a trónörökös délmagyarországi útjának programja, azt megvilágítja az a tájékoztatatlanság, amelyben arra nézve vannak katonai és polgári hatóságok egyaránt, hogy mely községekben, városokban fordul majd meg *Ferenc Ferdinánd*. Mezőhegyesen okvetlenül megjelenik, mert hiszen ott lesz a főhadiszállás. Az is valószínű, hogy rövidebb tartózkodásra Szegeden is megfordul a főherceg. Makón, a legutóbbi hírek szerint csak az állomáson lesz kurta fogadtatás, a városba már nem megy be a trónörökös. Nem tekinthető azonban kizárt dolognak, hogy *Ferenc Ferdinánd* Aradra is bejön mezőhegyesi főhadiszállásáról. Katonai kö-ökben nagyon is lehetségesnek tartják

ezt, sőt bizonyos mértékben számítanak is a magas látogatásra.

Miután a főherceg végleges utiterve és programja még ismeretlen, nem lehet tudni, hogy mi az igaz az esetleges aradi látogatásból, de ezt a gondolatot pusztán kombinációnál jelentősebbé teszi az a körülmény, hogy éppen katonai körökben komolyan foglalkoznak a lehetőségével.

Pofont vagy cirógatást kapott-e Boroovics altábornagy?

— A pincér-szemtanu meséje. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagyvárad, augusztus 16.

Kissé valószínűtlen, de mindamellett elég érdekes és az eddig tudottakkal egyenesen ellenkező változatát mesélte el a munkácsi hirhetté vált pofon afférnak egy pincér, aki Munkácsról Nagyváradra került és ott a vendéglőben sörözgető újságíróknak leplezte le a titkot. A nyugodtan beszélgető hirlapírók asztalához egyszerűen odatoppant és bemutatkozott:

— *Kuffler János* pincér vagyok. Megbocsásanak az urak, hogy minden instálás nélkül álltok az asztalhoz, de véletlenül meghallottam, hogy hirlapírók és én már régen szeretnék valamit egy újságíróknak elmondani.

— Hát csak azt, — folytatta lassan, de határozottan és nyomatékkal hangsúlyozva minden szót — hogy *Härtel Lujza* és *Boroovics Szvetozár* közt nem úgy történt a dolog, ahogy felfújták az urak.

— Hát hogy?

— Kérem, ne tessék olyan közömbösen venni, amit mondok, mert én abban az étteremben voltam alkalmazásban, mint kiszolgáló pincér, ahol az alezredes leánya és *Boroovics Szvetozár* altábornagy közt az a jelenet volt és saját szememmel láttam az affért. Dahogy is volt ott kérem valami nagy összeveszés. Egyszerűen úgy történt — három-négy lépésre álltam tőlük, — hogy *Härtel Lujza* tényleg kikérte az altábornagyot és odakinn rimánkodni kezdett neki, hogy ne tegye tönkre az édesapja existenciáját. Mikor látta, hogy *Boroovics* ridegen hallgatja, még hevesebben kezdett könyörögni.

— Nem hallottam a szomszédból behallatszó nagy zajból, hogy miket mondott az altábornagnak az alezredes leánya, de azt biztosan tudom, mert tisztán, jól láttam, hogy *Härtel Lujza* *Boroovics*-et nem ütötte pofon, hanem a rimánkodás hevében úgy látszik kissé megfellekedve magáról, megcirógotta az altábornagy arcát. Nekem úgy tűnt fel, hogy ezzel a nyájaskodó kézmozdulattal egy kis emberségre és jóindulatra akarta bírni a mogorva katonát.

— Arra, ami ezután történt, világosan emlékszem, *Boroovics* hátrafordult és meglátta, hogy a *Härtel Lujza* furcsa kézmozdulatára odabent a nyitott ajtón túl összesugott, felhökölt és bántó mosolygással, lármával előrehajolt egy csomó katonáember. Ugylátszik egyszerre észrevette azt, hogy kritikus és kétértelmű a helyzet. Iszonyu zavarba jött és dadogni kezdett, mikor pedig a tisztek körülölgtek, zavarában rájuk hagyta, hogy igen pofonította *Härtel Lujza*. Utóbb már nem merte a saját szavát megcáfolni. Erre a kijelentésre *Härtel Lujza* nagyon megdöbbsent, de meglepődését leküzdötte és egy szót se szólt. Nem is szólhatott volna. Ami aztán történt, olyan hirtelen ment végbe, hogy *Härtel Lujza*-nak nem maradhatott ideje a mentegetőzésre. Kivezették. Utóbb pedig — én megvagyok győződve róla — sértett büszkeségében maga is jobbnak látta, ha a boszuérzetének engedve ráhagyja az emberekre a meg nem történt pofon híresztelését.

— Hm . . . de hát sokan hallották a szemtanuk közül a pofon csattanását . . .

— Tetszik látni ez is hamis, ez a pletyka. Uram, nem lehetett volna ott egy tányértörést se észrevenni, olyan zaj volt a tisztek asztalánál. Hogy hallhattak volna meg egy tenyércsattanást?

— De hát miért nem jelentkezett Ön tanúságtételre?

— Isten ments. Az urak intézzék el egymás közt a maguk dolgát. Én nem avatkozom bele az ilyen előkelő emberek civakodásába. A végén én kaptam volna ki. Most éppen állás nélkül vagyok. Csak úgy átutazóban tartózkodom még egy-két napig Nagyváradon, aztán megyek tovább kenyeret keresni. Ha én jelentkeznék, se vége, se hossza nem volna a hurcoltatásomnak. Ide idéznék, oda idéznék. Dehogy is jelentkezem!

Kuffler János pincér előadása eddig tartott. Hogy tényleg igaz-e, vagy sem, amit mond, nem lehessen tudni. Inkább látszik pletykázásnak és alaptalan mende-mondának, mert teljes képtelenség, hogy egy generális egy pofon elnyerésével vádolja magát azért, mert egy leány megsimogatta.

Az egész elbeszélésből inkább az derült ki, hogy a munkácsi pofon olyan nagy, nevezetesen eseményé növekedett, hogy már legendákat is hazudnak köréje.

Szigoritják a tartalékos tiszti vizsgát.

— A hadügyminiszter rendelete. —

— Bécsi tudósítónk telefonjelentése. —

Bécs, augusztus 16.

A közös hadügyminiszter nagy érdeklődést keltő rendeletet adott ki, amelynek célja, hogy az egyéves önkéntesek tisztvizsgáján jobban megroszálják azokat, akik majdan tartalékos tisztek lesznek. A rendelet kiemeli, hogy most a tartalékos tiszti jelöltek között nagyon sok van olyan, akik nem felelnek meg sem a szolgálat követelményének, sem pedig a tisztikari állás tekintélyének, ami nem abból ered, mintha a képzettségük nem volna kielégítő, hanem onnan van, hogy a vizsgáló tisztek a tartalékos tiszti vizsgán nem válogatták meg az elemeket.

A rendelet szerint a jövőre a tartalékos tiszti rangra pályázóknak a személyes tulajdonait sokkal szigorúbb mértékkel kell mérni, mint eddig. Nem elegendő a praktikus tulajdonságok megítélésénél, hogy a kiképzés megfelelő fokán állnak-e, vagy sem, hanem különösen ügyelni kell a vizsgáló bizottságnak arra, hogy a tisztjelölt külső megjelenése megfelelő legyen, nehogy ezek alárendeltjeik arcvonala előtt olyan fellépést mutassanak, amely alkalmas arra, hogy a tiszti állás méltóságát csorbitsa, sőt nevetségessé tegye. A teoretikus vizsgákon is szigorúbb mértéket ír elő a rendelet.

A vizsgáztató tisztek ezentul csak olyan tartalékos tiszti jelölteket ítéldhetnek méltóknak a tiszti kardbojtra, akik minden követelménynek teljes mértékben megfelelnek. Nagyon kell vigyázni arra is, hogy milyen társadalmi osztályból és milyen családi milióból került ki a jelölt. Ennek elérésére a legalkalmasabbnak azt tartaná a rendelet, ha a tényleges szolgálatban levő tisztek állandó érintkezést tartanának fenn a tartalékos tiszti jelöltekkel.

A rendelet végül ismét nyomatékosan hangsúlyozza, hogy különösen ügyelni kell arra, hogy a tartalékos tisztjelöltek méltók legyenek a tiszti állás tekintélyére.

Milliók válság. a Budapesti Kölcsönös Segélyező Szövetkezeténél.

— A hitelre berendezett kávéházak. —
Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 16.

A Budapesti Kölcsönös Segélyezőegyesület, mint ismeretes, néhány hét óta fizetési bajokkal küzd és a piacot az a veszedelem fenyegeti, hogy ez a legnagyobb fővárosi hitelszövetkezet összeomlásával a kis egzisztenciák ezreit magával fogja rántani. Tegnap a szövetkezet érdekelteit, adósok és hitelezők értekezletet tartottak, amelyet az igazgatóság abból a célból hívott egybe, hogy a státust előterjessze. Ez azonban nem történt meg, mert a státus végleg még el nem készült, illetve nem publikálták. A mérleg összeállítását a Magyar Általános Hitelbank két főtitkarságával végeztette a pénzügyminiszter megbízásából, akihez a hajba jutott szövetkezet segítségért folyamodott. A Hitelbank kiküldöttei által megállapított státust már fölterjesztették a minisztériumhoz, de a mérleg számszerű eredményét még nem publikálták. Értesülésünk szerint a státus főbb tételei ezek:

Takarékpénztári betétek 900.000 korona, részjegyek 1.200.000 korona, reeszkompt tartozás 1.300.000 korona, míg a szövetkezett összes váltóbeli kötelezettsége a 2 és fél millió koronát meghaladja.

A tegnapi értekezleten, mely helyenként viharos volt, a felszólalók legnagyobb része az intézet megmentésének szükségét hangoztatta, mivel csőd esetén az összes követelések esedékessé válnak és a kis adósok ezrei hirtelen és készületlenül egyszerre fizetni tartoznak. A legnagyobb veszedelem az a csődkérvény volt, melyet Vajda Imre nyújtott be a kereskedelmi és váltótörvény-széknél a szövetkezet ellen 50.000 koronás követelése fejében. A tegnapi értekezlet bizottságot küldött ki, melynek feladatává tette, hogy az intézet megmentése végett a szükséges lépéseket folyamatba tegye. Ez a bizottság nyomban érintkezésbe lépett Vajda Imrével, aki a csődtárgyalást elhalasztotta.

Az intézet fizetési zavarait az ismeretes általános hitelmegszorítás okozta. A nagy bankok, melyek addig pénzájánatokkal elárasztották a szövetkezetet, már a múlt év szeptember óta lassanként visszahúzódtak tőle s egyre nagyobb mértékben csökkentették, részben pedig egészen megszüntették a visszlészámítolást. A szövetkezet, mely egész forgó tőkéjét hitelezte, s melynek kis adósai csak apró részletekben törlesztik tartozásait, kénytelen volt sok százezer koronányi váltót a nagy bankoktól készpénzzel visszaváltani, amíg végre is elfogyott a tőkéje és képtelen volt a reája szakadt fizetéseknek eleget tenni.

A szövetkezet mintegy három év óta nagy hitelt nyújtott az Általános Berendezési Vállalatnak, mely kávéházakat rendez be hitelre akként, hogy a kávéosok a berendezés fejében apránként a bevételből törlesztik a váltókat. A Kölcsönös Segélyezőegyesület a Berendezési Vállalat váltóit leszámította és tovább adta a bankoknak, amelyek azután a pénzügyi viszonyok rosszabbodásakor a váltóik teljes beváltását követelték. Maga ez a váltóanyag jó, mert a kávéosok bevételeiből a törlesztési részletek pontosan kikerülnek, de a kihitelezett összeg oly nagy volt, hogy azt most egyszerre a szövetkezet képtelen előteremteni. Az összeomlást tehát szemelláthatóan az okozta, hogy a szövetkezet a maga pénzét immobilizálta, ellenben reeszkompthitelét elveszítette.

Érdekes, hogy a szövetkezet a kiskereskedők iparosok és főleg a kereskedelmi alkalmazottak körében igen nagy bizalmat élvezett. Ugy hordták be a pénzüket, mint valamely nagy régi takarékpénztárba. E nagy bizalom alapja az volt, hogy a

Szövetkezet 23 éve áll fenn, túl élte az összes válságokat és még az 1907. évi gyászos szövetkezeti krízis idején sem ingott meg. Az igazgatóság csupa tekintélyes, gazdag emberből áll, akik most vállalva erőlködnek az intézet megmentésén és anyagi áldozatokkal próbálják az összeomlását feltartóztatni. Az adósok és részjegytulajdonosok csupa szerény emberekből rekrutálódnak. Legtöbbje üzletnyitás céljából vette fel kölcsönét, akárhány leányának kiházasítása végett csinált a szövetkezetnél adósságot. Ez a számos kis egzisztencia most a legnagyobb kíméletlenséggel találkozik, a bankok és részjegytulajdonosok a szövetzeti emváltók egyszerre való kifizetését követelik. Maguk a nagy reeszkomptbankok nem veszítenek semmit, mert valamennyi váltón több jó aláírás szerepel, ellenben veszítenek, mint mindig, a kisemberek, a betevők és részjegytulajdonosok.

Ha a reeszkompt hitel ismét megnyílik, úgy az intézet megmenthető és a kis adósok ezrei nagy és súlyos terheket lassan törleszthetik. E nélkül azonban jön a csőd, amely elvinné a szegény betevők pénzét és a részjegytulajdonosok vagyonát. E két tételben két millió koronával van érdekelve néhány ezer ember.

Vajon az igazgatóságot az összeomlás előidézésében terheli-e mulasztás, vagy bűn, azt eddigéig nem lehetett megállapítani. Azonban máris azt a vádat hangoztatják ellene, hogy alapszabályellenes üzletekbe bocsájtkozott. Ugy hirdlik, hogy az igazgatóság néhány tagja a bukás elhárítása érdekében súlyos anyagi áldozatokat hozott, de mindez nem volt elegendő a fizetéseképtelenség elkerülésére. Így Kanitz vezérigazgató mintegy 70.000 koronát fizetett be a szövetkezetnél. Annyi konstatálható, hogy az érdekelt betevők és részjegytulajdonosok körében mindenképen az intézet megmentését óhajtják és a mentési munkálatok útjába akadályokat nem gördítenek.

Arad honvéd dandárparancsnoksági székhely.

— A város új honvédezrede. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

Az Aradi Közlöny április havában, mint teljesen megbízható értesülést azt jelentette, hogy Hazai Samu honvédelmi miniszter, a magyar királyi honvédség újjászervezéséről szóló törvényjavaslat országgyűlési letárgyalását várja csak, hogy a törvényben kifejezésre juttatott honvédgyalogezredek szaporítása iránt intézkedjék és hogy a miniszter már a király beleegyezését megnyerte ahhoz, hogy egyik újonnan felállítandó honvédgyalogezred székhelye Arad legyen.

Megírtuk akkor azt is, hogy négygyel szaporítják az ezredek számát és pedig olyképen, hogy valamennyi ezredben csak három zászlóalj lesz és az így mutatkozó 12 zászlóaljból állítják fel a négy ujat.

Mint most félhivatalos forrásból megtudjuk, a miniszter akkori elhatározása már közel van a megvalósításhoz. Az országgyűlés mindkét háza elfogadta, a király szentesítette a magyar királyi honvédség reorganizálásáról alkotott törvényt, amely a véderőreformnak egyik lényeges alkotó része, mert ebben nemcsak ezredszaporításokról intézkedik a törvényhozás, hanem felállítja a honvédtüzérséget is. Még talán nem is került Hazai honvédelmi miniszter elé Arad város törvényhatósági közgyűlésének múlt hónapban felterjesztett és megismételt kérelme, amely arra irányul, hogy Arad honvédezredet kapjon, mint említettük félhivatalos jelentésként, a város közönségének ez az óhaja a város nagynevé képviselőjének, Tisza István grófnak közbenjárására már teljesült is.

Az új honvédtörvény következtében beálló és

mélyreható változások, a legfőbb parancsnokságokon kezdve a tüzérség felállításáig, az egész szervezetet érintik.

Most az ország hét kerületi honvéd parancsnokságra van felosztva. Eddig tehát egy honvéd kerületi parancsnoksággal több volt az országban, mint amennyi a Magyarországon elhelyezett hadtestparancsnokságok száma. Minthogy a hadvezetőségnek az a célja, hogy a jövőben még szorosabb legyen a kapcsolat a honvédség és a közös hadsereg között, a székesfehérvári ötödik honvédparancsnokságot megszüntetik és ezáltal ugyanannyi hadtestparancsnokság területre oszlik az ország, mint amennyi honvédparancsnokság lesz. Megváltozik a honvédkiegészítő parancsnokságok száma is. Mig eddig Magyarországon 28 honvéd hadkiegészítő kerület volt, addig a jövőben, úgy a közös hadseregnek, mint a honvédségnek 47 kiegészítő parancsnoksága lesz.

Érdekes körülmény, hogy míg a közös hadseregnek és az osztrák Landwehrnek vannak már most is hadosztályparancsnokságai, addig ez a rendkívül fontos katonai intézmény a honvédségben hiányzott. A gyakorlatban körülbelül a kerületi parancsnokságokat tekintették ilyenekül, amit az is bizonyít, hogy a honvédkerületi parancsnokok majdnem kivétel nélkül csak altábornagyi ranggal bírnak, míg a hadtestparancsnok csak legfeljebb kinevezés alkalmával kerül ebben a rangban fontos pozíciója élére és csakhamar megkapja a tábornagyi előléptetést.

Az új törvény némileg megszünteti ezt az egyenlőtlenséget és a reorganizáció alkalmával Debrecenben felállítják a huszadik számmal ellátandó honvéd gyaloghadosztályparancsnokságot, amelybe majd a 39-ik és a 40-ik honvédgyalogdandárok tartoznak bele. Ez bennünket, aradiakat nagyon közelről érdekel, mert váratlanul és nem is remélve ezáltal Arad is magasabb honvédparancsnokság székhelye lesz. A 40-ik honvédgyalogdandárt ugyanis Aradon állítják fel. Ez a huszadik divízió tehát négy ezredből fog állni és pedig a debreceni harmadik, a nagyváradi negyedik, a szatmárnémeti tizenkettedik és ami az aradiak régi óhajának teljesülését jelenti, az újonnan szervezendő aradi 32-ik honvéd gyalogezredből. A 12-ik honvédezred eddig a kassai kerületi parancsnokságba tartozott, mely ezentúl a kilencedik, tizedik, tizenegyedik és tizenhatodik ezredből fog állani. A besztercebányai 16-ik gyalogezred eddig a pozsonyi parancsnokság hatáskörében volt, míg ez utóbbi a 18-ik soproni gyalogezredet kapja.

Arad azonban nemcsak dandárparancsnoksági székhely lesz, hanem mint az itt leírt változásokból is kitűnik, egy egész honvédezredet kap. Három zászlóaljból áll majd az ezred ép úgy, mint valamennyi gyalogregiment. Most a honvédgyalogság tíz négy zászlóaljból álló és tizennyolc három zászlóaljból álló ezredre oszlik. A tíz zászlóaljból, amelyet a négy batalionnal bíró egy ezredből vesznek el és az újonnan felállítandó két zászlóaljból, tehát összesen tizenkét zászlóaljból keletkezik az új négy ezred és pedig a huszonkilencedik Kaposvár, a 30. Győr, a 31. Veszprém, a 32. Arad székhellyel. Minthogy a jövőben a honvédség és közös hadsereg századainak békelétszáma egyenlő lesz a felemelt újonckontingens révén, Aradon körülbelül 1300 honvédgyalogos és körülbelül 50—60 honvédtiszt részére kell laktanyáról gondoskodni. A városnak telke van, még pedig a Pécskai-úton az annak idején a tüzérezred részére megvett terület. A laktanya nagyságát ezidő szerint természetesen még kombinálni sem lehet, mert nem kizárt dolog, sőt valószínű is, hogy nem mind a három zászlóalj állomásozik állandóan Aradon, hanem az egyik Békésgyulán kerül garnizonba.

Revolveres kaland az aradi vonaton.

— Megtámadott építész. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

Szerdán éjszaka veszedelmes kalandja volt Steiner Jenő aradi műépítésznek, a Steiner József műépítész cég tagjának. Steiner Budapest felé utazott és Mezőtúr környékén eddig ismeretlen gonosztevő revolverrel támadt rá, hogy pénzt elrabolhassa. A rabló terve azonban nem sikerült, mert a fiatal építész hirtelen lefegyverezte és revolverlövésekkel a vonatról való menekülésre kényszerítette.

Steiner Jenő az izgalmas rablótámadás részleteit így mondta el:

— Szerdán este fél tízkor a Budapestre induló személyvonatra szálltam fel és elhelyezkedtem egyik első osztályú fülkében. Mielőtt a vonat elindult volna Kabdebó János dr., a Máv. aradi orvosi tanácsadója megkért, hogy öregségére való tekintettel engedjem át neki a kényelmes helyet. Azt ajánlotta, hogy kárpótlásul ő keres nekem helyet. Keresett is egy másodosztályú fülkét, amelynek ajtaját magamra zártam. A felső kabátomat a fülke belső részén lévő fogásra akasztottam a benne lévő pénztárcával együtt, míg revolveremet nadrágom hátsó zsebében helyeztem el. Békéscsaba után felébredtem és kabátomból az erszényt kivéve, revolveremet a kabát zsebébe tettem, a pénztárcámat pedig a revolver helyére helyeztem. Hosszu ideig alhattam, amikor gyanus neszre hirtelen felereztem. Legnagyobb csodálkozásomra a fülkémbe idegen férfit pillantottam meg. Az illető magas, barna férfi volt, fehér szalmakalappal világos ruhában. Jobb kezével előbb a fülke ajtajának kilincsét fogta meg, majd lábujjhegyen felakasztott kabátomhoz sompolygott és balkezelével a kabátzsebbe nyúlt, jobb kezében pedig revolvert szorongatott. Egy pillanat alatt átláttam, hogy kinos helyzetbe kerülhetek, ha az illető az én revolveremet is megkeríti. Nem sokat haboztam, felugrottam és jobb kezét megmarkoltam, azután pedig erősen mellbe vágtam. Ő kiugrott az ajtón, a folyosón azonban megállt és mellemnek szegelte a revolvert, akorra azonban már nekem is sikerült fegyveremet kézbe kaparítani és én is feléje tartottam revolveremet. Ugy látszik ettől megijedt, mert futásnak eredt és a robogó vonatról leugrott. Én kétszer utána lőttem, de a sötétben természetesen nem találtam a golyók. A kinos jelenet lefolyása alatt a folyosó egyik zugában tartózkodott egy jól öltözött férfi, akiről sejtettem, hogy cinkostársa lehet támadómnak. Annak dacára ugyanis, hogy határozottan láttam, hogy az éjjeli alak leugrott a vonatról, ez a gyanus folyosói ember minden áron azt akarta elhitetni velem, mintha támadóm a folyosón rejtőzködne.

— Be kell csukni az ajtókat! Nem szabad kiengedni a gazembert! — kiabálta az illető a zajra elősietők felé, hogy megtévesszen bennünket.

Én azonban nem törődtem ezzel, hanem megáramtattam a vészféket és a kalauznak, meg a szomszéd fülkében utazó két csendőrnök határozottan kijelentettem, hogy a merénylő leugrott a vonatról. Egyben felhívtam figyelmüket a folyosón gyanús hadonászó idegenre. A vonat kevésbé Mezőtúr előtt állott meg. Hirtelenében átkutatták az utast környékét, de az elmenekült férfit nem találták meg. A csendőrnökök ekkor a gyanús férfit kezdték faggatni. Megállapították, hogy ő egy másik férfival, akire az én támadóm személyleírása ráillett, együtt utazott harmadik osztályon. A csendőrnökök igazolásra szólították fel, budapesti uta-

zónak mondotta magát. Mezőtúron a csendőri lak-tanyába kísérték és megindították ellene is az el-járást.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Pintér Imre és társulata** iránt olyan nagy érdeklődést tanúsít az aradi színházba járó közönség, hogy elővételben tetemes jegy kelt el a pénztárnál. Ebben a bizalomban nem is fog a közönség csalódni, mert olyan mulatságos apróságokba lesz része, a melyet még nálunk nem adtak elő. Az előadásra a kis leányok is bátran eljöhetnek, semmi frivolitás, vagy durvaság nincs a kis darabokban, de annál több kacagni való jelenetekben lesz részük. Az énekeket pedig *Parlagi Cornélia* és *Pintér Imre* adják elő az ő megszokott precizitásukkal és tudásukkal. Az idő rövidsége miatt visszavonhatatlanul csak két előadást tarthatnak, azután Temesvárra randulnak át, jegyek iránt intézkedni lehet mind a két előadásra egész nap, hogy az esti pénztárnál a torlódások kiküldtessenek. Jegyek nappal a téli pénztárban válthatók.

* **Új könyvek:** Szécsi Ferenc munkái. Tolsztoj: Hadzi Murát. Faragó: Kossuth-bankók kora. Jászi: A magyar alkotmány válsága. Kaphatók: Kerpel Izsó könyvkereskedésében. Telefon 385.

* **Amerikai dráma az Apolló színházban.** (Új kétnapos műsor.) Augusztus elején megnyílt az új filmek szezonja, amelyeknek bemutatásával, még a fővárosi színházakat sem kivéve, az aradi Apolló-színház vezet Magyarországon. Gyors egymásutánban kerülnek az Apolló műsorára a legújabb slágerek. Az előbbi műsor nagy sikere után ma, pénteken teljesen új képeket vetített ez a színház. Az új filmek közül különösen kettőt kell kiemelnünk. Az egyik egy feletté izgató amerikai dráma. Abból a zsánerből való, amelyért rajong a publikum. Gyilkosság, házasság, esküdt-széki tárgyalás s minden egyéb érdekes momentumot megtalálunk ebben a tipikus amerikai drámában. A másik különös figyelmet érdemlő kép címe: *Emma titka*. Két felvonásból áll s a cselekményét a társadalmi életből veszi. Emma férje tudta nélkül kitagadott nővére gyermekét nevelteti. Egy elvesztett levélből a férj azt hiszi, hogy Emmáé a gyerek s őt megcsalta. Hosszas bonyodalom után aztán tisztázódik a helyzet. A cselekmény oly tökéletes technikával van feldolgozva, hogy minden tekintetben elsőrangú élvezetet nyújt a kép megtekintése. Az új műsor holnap, szombaton másodszor kerül vetítésre. 177

* **A leánykereskedő gróf.** (Szenzációs erkölcsdráma az Urániában.) Egyik slágerkép a másik után kerül színre az Urániában. Csak ma került le a műsorról a *Szerlem gyermeke* című csodás Nordisk film s már az Uránia igazgatósága újból egy hatalmas attrakciót szerzett be. Az új film címe a *Leánykereskedő gróf*. Soha még egyetlen egy film sem mutatta be ily megdöbbentő valóságában az életet, mint ez a háromfelvonásos erkölcsdráma. Borzalmas perspektíva nyílik meg előttünk, látjuk a kéj rabszolgáit, a prostituáltakat, akik testükkal keresik meg gazdájuk számára a jólétet, míg ők maguk a legnyomorúságosabb életet élik. Egy züllött gróf játsza a darabban a főszerepet, aki elcsábítja egy gazdag kereskedő leányát. A kereskedő ellenzi a házasságot s ki akarja utasítani leánya udvarlóját, de a leány megszönik a csábítóval. A gróf azonban rosszul számított: az apa kijelenti, hogy megtévedt leányának egy krajcár hozományt sem ad. A züllött ember, akinek minden gondolata a pénzszerezés körül forog, erre aljas tervet eszel ki. A leányt eladja egy argentinai mulatóhelyre. A szerencsétlen nő csak az utolsó pillanatban veszi észre, hogy hová kerül. Leírhatatlan a kétségbeesése. Mindent elkövet, hogy menekülhessen, de lehetetlen megszöknie: éjszakánként hatalmas vérebekekkel őriztetik. Végre egy matróztiszt segítségével sikerül kiszabadulnia az ocsmány helyről. A gróf, akit a leány feljelentett, elnyeri büntetését, míg a matróztiszt és a megtévedt leány kölcsönösen megszeretik egymást és egymásé lesznek. A remek film csak két napig marad előadáson, de az előadásokra csak felnőtteket eresztene be.

A szerb-bolgár konvenció.

(Egy balkáni diplomata nyilatkozata. — A török savarok.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, augusztus 16.

Néhány nap óta meglehetősen nagy feltűnést keltenek külpolitikai körökben a „Neues Wiener Journal” hasábjain megjelenő különféle interjúk, amelyekben a Bécsben időző diplomaták érdekes nyilatkozatokat tesznek a jelenlegi, mindinkább bonyolódó balkáni kérdésekben. Az említett újság politikai dolgozótársa, *Goldfeld Ottó* dr., a lap *holnapi* számában közli igen érdekes tartalmu beszélgetését, amelyet vele a mostanában sokat megvitatott szerb-bolgár katonai egyezményről illetőleg a két érdekelt állam egyik képviselője Bécsben folytatott. Az interjú tartalmából nem lesz valami nehez a sorok közül kiolvasni, vajon ki is az a meginterjúvult bécsi követ? A szóban forgó diplomata körülbelül ezeket mondotta a szerkesztőnek:

— A szerb kormány a leghatározottabban megcáfolja, hogy szerb-bolgár katonai egyezmény létezik. Én magam sem hiszem, hogy ilyen konvenció tényleg léteznék. Viszont abban is kételkedem, mintha belátható időn belül a két állam között háború törne ki. Sőt azt a szilárd nézetet vallom, hogy sikerül a *statusquo*-t a Balkánon fenntartani; minden esetre azonban *semmi sem bizonyos*, hogy mit hoz a legközelebbi jövő? A szerb vezető körökkel illetőleg pedig, ezek csupán csak szigorúan a várakozó állásponton állanak Törökországgal szemben, de *feszült figyelemmel* kísérik a török eseményeket. — A szerb sajtó, ellentétben a bolgárral — épen séggel nem harcias hangulatu és azt hiszi, hogy a válság túlhaladta tetőfokát. De a helyzet *nem eléggé tiszta*, hogy már most mondhatnánk valami pozitívet. Szerbia figyelmes szemlélője a végbemenő török eseményeknek és távol áll tőle, hogy bárhogyan is beavatkozzék azokba. A szerb hadsereg épen séggel *sincs mozgósítva*, de még csak a tartalékosokat sem hívták eddig be.

Hilmi basa nyilatkozata.

Konstantinápolyból jelentik: A Jeune Turque szerint Hilmi basa kijelentette, hogy a kabinet a választási szabadság megadásával, az albán kérdés végleges megoldásával, a hadsereg fegyelmének helyreállításával és pártatlan tisztviselők kinevezésével akarja a hatalmak bizalmát megszerezni. Minthogy Törökország eddig egyetlen hatalmi csoporthoz sem csatlakozott, a porta valamennyi európai hatalommal barátságos viszonyt akar fentartani. Hilmi basa kijelentette továbbá, hogy Törökország hajlandó az Olaszországgal való békekötésre, ha olyan alapot találma a béketárgyalásra, amely Törökország jogait megőrvi.

Az albánok követelése.

Üszkübből jelentik: A helyzet még mindig nem tisztázódott. Az üszkübi vali azt mondja, hogy az albánok minden követelését teljesítették s így az albánok néhány nap múlva ismét el fogják hagyni a várost, de az arnóták beözönlése még sem szűnt meg és naponként több és több csapatjuk érkezik Üszkübbe.

Újabb harc a montenegrói határon.

Cetinjéből jelentik: Török katonák szerdán éjjel Jankovác-Závában megtámadták a montenegrói őrházat és a montenegrói katonákat az őrház elhagyására kényszerítették. A törökök ezután két bombát dobtak egy montenegrói sáncre, de a bombák semmi kárt sem okoztak. Tegnap reggel a törökök újra megkezdtek a tüzelést a montenegróikkal.

HIREK.

— A hadtestparancsnok Aradon. A temesvári hadtest új parancsnoka zweienstamm Meixner Ottó altábornagy másfél napot töltött Aradon, ahol a tisztikar bemutatkozását fogadta és a zádorlaki löteret, a kisszentmiklósi tüzérszárnyát is megtekintette. Az új hadtestparancsnok váratlan látogatásának az a magyarázata, hogy Meixner altábornagy még a délmagyarországi királygyakorlatok kezdete előtt meg akart ismerkedni a hadtestébe tartozó ezredek tisztikarával.

— Tisza István Törökkanizsán. Tisza István szerdán Törökkanizsán volt, ahol politikai nyilatkozatot is tett. A Maldeghen-kastély terraszán előtt gyülekezett az ünneplő küldöttség, melynek nevében Bolgár István pártelnök üdvözölte és dícsőítette Tiszát. Tisza István az őszinte érzés hangján válaszolt. Elmondotta, hogy neki, a munkás társadalom a régi ideálja s amit tett azt ennek az ideálnak szolgálatában tette. Beszédét így fejezte be:

— Azt hiszem, a becsületes és tisztességes embernek, annak, aki érdemessé akarja tenni magát polgártársai megbecsülésére, első kötelessége habozás és ingadozás nélkül, mellékteljesíteteket nem ismerve, hiven és becsületesen teljesíteni kötelességeit. Ezt igyekeztünk megtenni, tisztelt uraim és bármi következett volna és következék reám, a becsületesen teljesített kötelesség fel-emelő tudása biztosítja lelkemnek nyugalma. És ha ezen az uton előrehaladva, sikerül polgártársaimnak rokonszenvét, becsülését, szeretetét kiérdemelni, ez a legszebb jutalom, amit a közelet férfja várhat. Tisztelt uraim, azért a becsületes és férfias baráti szeretetért, amely önöket idehozta, hogy baráti kezüket nyujtsák felém, fogadják egy becsületes ember igaz köszönetét! Nagybecskerek-ről jelentik: Tisza István gróf Törökkanizsán a tegnapi és mai napot részben családjával körében töltötte, részben pedig több látogatást tett. Megtekintette a selyemgyárat, majd a tanítók slójd tanfolyamát látogatta meg, ahol hosszasan elbeszélgetett a tanítókkal és meleg elismerését fejezte ki nekik. Tisza ma délután 12 órakor családjával Szegeden át Gesztre utazott. Elutazásakor meleg ovációval búcsúztak el tőle.

— Tábori mise. Öfelségének születésnapja alkalmából vasárnap a várban, a Maros partján, az Erzsébet-híd mellett tábori mise lesz, melyen az Aradon levő összes csapatok részt vesznek s a gyalog csapatok disztűt fognak adni. A disztűmise kezdete d. e. 8 órakor. A közönség figyelmét felhívjuk a szép katonai disztűnnepségre.

— Minisztertanács. Budapestről jelentik: Ma délután öt órakor a miniszterelnökségi palotában Lukács László elnöklétével minisztertanács volt, amelyen Beöthy László kereskedelmi és Hazai Samu honvédelmi miniszterek kivételével a kormány valamennyi tagja részt vett. A minisztertanács fél nyolcig tartott és kizárólag folyó ügyeket intézett el.

— A margittai választási küzdelem. Nagyváradról jelentik: Szathmáry Mór, akit a margittai kerület választói több ízben felkértek, hogy a jelölést fogadja el, ma nyílt levelet intézett a kerület polgáraihoz. A levelet Balogh Ferenc református lelkésznek címezte és megköszönte a választópolgárok bizalmát, kijelentette, hogy egészségi állapotára való tekintettel semmi esetre sem fogadhatja el a jelölést. Leveleiben hosszasan foglalkozik a politikai helyzettel és különösen Tisza István eljárását bírálja éles hangon. — A margittai kerületnek most Madarassy Gábor pénzügyi államtitkár az egyetlen jelöltje.

— Justh Gyula beteg. Tornyáról jelentik: Justh Gyula, a függetlenségi párt vezére, aki néhány nap óta tornyai birtokán tartózkodik, augusztus második felében nagy agitációs körutra készült. Politikai körökben különös érdeklődéssel várták Justh első beszédét, amelyben ki akarta fejteni, hogy milyen álláspontot foglal el pártja az őszi ülészak megnyitása után. Ez a nyilatkozat néhány nappal későbbre marad. Justh Gyula ugyanis a napokban meghűlt, ágyának esett s most betegesen fekszik tornyai kastélyában. Orvosai szerint jó néhány napig eltarthat, amíg egészsége helyreáll.

— Az aradi közkórházból megszökött ördült. Ma este tíz óra tájban éppen őrárat váltáskor a Szent László-utcában elvonuló őrség hosszú kórházi ingben futkározó alakkal találkozott, aki az egyenruhás alakok megpillantására hátat fordított és a Ferenc tér felé vágatott el. Rövid ideig tartó hajsza után sikerül a szellős öltözetű embert kézrekeríteni és a csikos vászon-ingről csakhamar megállapították: annak viselője az aradmegyei közkórházból bizonyára meg nem engedett uton távozott el. Zavaros feleleteiből, viselkedéséből az is nyilvánvaló volt, hogy a szerencsétlen az elmeosztálynak lehetett lakója. Hoffmann György inspekción rendőrhadnagy elé állították, aki telefonkérdezősködéssel megtudta a kórházból, hogy onnan L. J., egyik aradmegyei faluban volt rendőr ma este 10 óra tájban egy óvatlan pillanatban a falon át kiszökött. A beteg üldözési mániában szenved és azt mondta a rendőrtisztnek, hogy azért ugrott meg a kórházból, mert halottaskocsit látott ott és úgy tudja, őt megmérgezik és a gyászos kocsit az ő hulláját fogja elszállítani. Hoffmann amaz ígéretére, hogy a kórház orvosainak becsületszavával biztosíthatja, hogy a mérgezés nem történik meg, a szerencsétlen ember megnyugodott és türe, hogy vizsgálják a szomorú helyre.

— Egy uriaszony balesete. Ma délelőtt tizenegy órakor érkezett Aradra Hosszumezei Nagy István deési rendőrkapitány feleségével és gyermekével. A kapitány szabadságon van, körutazást tesz és utba ejtette Aradot is, hogy a várost megismerje. Tisztelt Grein Nándor főkapitánynál és a többi tisztársainál. Mig ő a városházán járt, a felesége leányával sétára indul a Pannónia szállodában lévő lakásáról. A szálloda mellett van a Weisz és Rozenberg borkereskedő cég üzlete, melynek bejárata felett több négyzetméter nagyságú vasbádógból készült és méteres vaspántokkal a falba erősített cégtáblát himbált a szél. Mikor az urinő elhaladt a tábla alatt, az kiszakadt a falból és a rendőrkapitányné ballábára esett. Átvágta a cipőjét és harisnyáját és a lábfejen felujjni sebet ütött. A seb bőven vérzett és csak orvosi beavatkozással lehetett a vérzést elállítani. Zimmermann Károly dr. kórházigazgató megvizsgálta ezután a sérülést és megállapította, hogy a cégtábla a lábfejen több inat is elszakított és ajánlatára a rendőrkapitány a feleségét az aradmegyei közkórházba szállíttatta, ahonnan több napig tartó kezelés után fogják csak elbocsátani. A cégtulajdonosok ellen az urinő feljelentést tett a rendőrségen.

— Áthelyezés az aradi üzletvezetőséghez. A Máv. igazgatósága szotyari Nagy Zoltán főellenőrt, a szegedi üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályának vezetőjét ugyanilyen minőségben Aradra helyezte át.

— Halálozás. Léczfalvi Gyárfás László nyug. kir. főügyész, a Lipót rend lovagja életének 63 évében folyó hó 13-án Kolozsvárott elhunyt. Az elhunytban kislövsvai Szabó Zoltán nyugalmazott alezredes sógorát gyászolja. Az elhunyt 15 évig volt Kolozsváron főügyész. Hivatalában mindig méltányos érzésűnek, előkelő felfogásúnak, uri gondolkodásúnak bizonyult. Hivatását gyakran nehéz körülmények között is erős kötelességérzettel, nagy körültekintéssel és alapos jogászai tudással töltötte be. A főügyész tavaly vonult nyugalomba s ez alkalommal a kolozsvári kir. tábla nagy elismerését fejezte ki neki egy búcsúiratban. Az elhunytat nagy részvényt nyilvánítás mellett tegnap helyezték örök nyugalomra.

— Öt milliós francia bankbukás. Párisból jelentik: Nagy feltűnést kelt Franciaország egyik legrégebbi pénzintézetének, a Pouivette bankháznak fizetéseképtelensége. A bankház, amely még a múlt század közepén alapították, öt milliós franknyi passzívát hagyott hátra s attól félnek, hogy sok vidéki pénzintézet is, amely a céggel összeköttetésben volt, tönkre fog menni.

— Härtl Lujza és a bécsi orfeumdirektor. Bécsből telefonálja tudósítónk: Härtl Lujza, a munkácsi pofonaffér „erőskezü hősnője” körül kezdődnek a legendák szárnyrakelni. A kisasszony Magyarországon, sőt a messzi külföld újságolvasó publikuma előtt is, meglehetősen nagy tábort a híveknek szerezte meg magának tette által. De ugyanez egy — „Menpárt” is alakult meg, amelyet egészen jogosan nevezhetünk a „Lujza-párt”-tal ellentétben „Boroevics”, vagy mondjuk „pofonellenes-párt”-nak. A kisasszony hívei úgy látszik, nagyobb tömegben léteznek, mint a generális-védelmzők. De tény ami tény, hogy a szeptemberben, a bíróság előtt, Munkácson megvívandó jogi tornára már most készülődnek a pártok hívei. E helyütt nincs szándékunkban sem pro, sem kontra a pofonról szólni, csak leszögezni óhajtjuk a tényt és a módot, miként igyekeznek bizonyos körök kompromittálni Härtl alezredes leányát, vagy legalább is kellemetlenkedni a hölgyek. Tehát: a bécsi „N. W. Journal” útján — megfelelő ingyen reklám kíséretében — most Ben Tiber direktor, az „Apollo” varieté-színház tulajdonosa adja a világnak tudtára, hogy Härtl Lujza, egy bizonyos Rozsnyay nevű impresszáriója útján azt az ajánlatot tette a bécsi orfeum igazgatónak, hogy csekély 10.000 korona havi honorárium ellenében hajlandó egy női partnerével (?) esténként a színház színpadán duettet énekelni. Härtl Lujza még állítólagosabban dícséri eme tízezerkoronás ajánkozásban önmagát, a szépségét és mesés hangját... Ben Tiber direktor erre — a lap jelentése szerint — nagy önértékeléssel és tesítette az ajánlkozó varieté csilag in spe-t, hogy bár nagyon sajnálja, de nem hajlandó „szencziókból” magának tőkét kovácsolni, no meg, hogy tekintettel a monarchia tisztikarára, nem angazsálhat színpadára olyan nőt aki — megpofozott egy hadtestparancsnokot... E hírhez nincs sok hozzátenni valónk, csak annyi, hogy az objektív szemlélő világosan láthatja, miszerint ime a „Boroevics Szvetozár párt” immár a varieték kulisszái mögött is szervezkedik a — munkácsi bírósági tárgyalásra és ily eszközökkel igyekszik kompromittálni azt az urinőt, aki az édes anyja és apja szenvedéseit egy — pofonnal állott bosszút... Vagy legalább is igyekszik a tábornoki párt a kisasszonynak kellemetlenkedni.

— Házasság. Stern Adorján élesdi divatára kereskedő e hó 11-én tartotta esküvőjét Altmann Ignác pankotai vendéglős kedves leányával, Etuskával.

— A temesvári gyorsvonal kisiklása. Temesvárról jelentik: Csütörtökön súlyos szerencsétlenség érte a temesvár—budapesti gyorsvonalat az oroszlamosi állomás közelében. A Máv. igazgatósága szerint a gyorsvonalnak három utolsó kocsija Oroszlamos állomáson hibás váltóállítást folytán kisiklott. A vonaton szolgálatot teljesítő vasuti tisztviselő a kocsiból kiesett és súlyos sérülést szenvedett. Az utasok közül senki sem sérült meg. A forgalom nincs akadályozva. Szigorú vizsgálat indult meg. Ezzel szemben a szerencsétlenség jelen volt szemtanúk azt állítják, hogy a vonat kettészakadása után a kisiklott három kocsiiban olyan pánik keletkezett, amihez fogható alig lehet látni. A menekülni igyekvő emberek között rémes jelenetek játszódtak le. Mindenki elsőnek akart kijutni a félrebillent kocsikból. Egyesek az ablakokon át igyekeztek kijutni s akadtak, akik odaszorultak a kitört ablaküvegek közé s rémes kiáltásokkal kérték a segítséget. De legjobban az anyák voltak kétségbeesve, akik rémes sírás közepette, hajukat tépdesve, keresték gyermekeiket. Nagy szerencse a szerencsétlenségben, hogy az utasokkal megrakott kocsikban mindössze egy súlyosabb sebesülés történt. Fekete Jánosné takarítónő ez a súlyosan sebesült, akit Szegedre vittek, ahol most — mint jelentik — haldoklik. Megható jelenetek játszódtak le a temesvári vasuti állomáson, amikor a gyorsvonal hosszas késés után megérkezett. A temesvári családokat már várták hozzátartozóik és sirva borultak egymásra az emberek, hogy a halálos veszedelemből megszabadultak.

— A zsinagógából. A templomi előjáróság ezennel köz tudomásra hozza, hogy ma (szombat) d. e. 9 és fél órakor kezdődő muszaf Istentisztelet keretében ő Felsőke születési évfordulója alkalmából háláadó disztűntiztelet lesz.

— Verekedő főszolgabíróné. *Karánsebesről* jelentik: Ma délután nagy utcai botrány játszódott le a város legforgalmasabb helyén. *Bucha* főszolgabíró *Credinariu* itteni ügyvéddel perben áll. A főszolgabíró felesége ma délután az utcán az ügyvédet megtámadta és esernyőjével többször megütötte. Óriási tömeg gyűlt össze az utcán és csak nehezen sikerült lefogni a verekedő asszonyt.

— Általános-sztrájk Spanyolországban. *Madridból* jelentik: Spanyolországban a munkások elégedetlensége nagyarányú sztrájkban tört ki. Néhány nap múlva általánossá lesz a sztrájk, amelyről a sztrájkolók kijelentették, hogy tisztán gazdasági okokból mondották ki. A szállítómunkások hétfőn lépnek sztrájkba, a könyvnyomdászok munkabeszüntetésre kuszódnak áll, a fém munkások és az üzleti alkalmazottak valószínűleg szintén proklamálják az általános sztrájkot. A kávéházi pincérek holnap kezdik meg a sztrájkot. Az építőipar munkaadói nem fogadták el a választott bíróságot.

— A temesi első alispán rablánc. *Capdebo Géza* nyug. vezérőrnagy szíves közbenjárására az aradi múzeum ereklyéi közé került ama rablánc, amelyet *Murányi Ignác* Temesvármegye első alispánja négy és fél évig az aradi várfogságban viselt. *Murányi Ignác* az 1848-49. évi szabadságharc folyamán tanúsított hazafias buzgóságáért a temesvári cs. és kir. haditörvényszék által halálra és jószágvesztésre ítéltetett. A büntetést Hainau tábornokszernagy várban töltendő 16 évi várfogságra változtatta. *Murányi* négy és fél éven át szenvedett várfogsága után visszanyerte szabadságát. Áldásos közéleti tevékenysége Temesvármegye főispáni székére emelte. 1869. év június hó 22-én a vármegye közönségének mély gyászba kísérték örök útjára.

— Hatszázezer rubeles lopás egy világfürdőben. *Karlsbadból* jelentik: Ma délután a tennisz téren sétált egy orosz fürdővendég kezében börtáskával, melyben 400.000 rubel értékű orosz papír és 200.000 korona értékű ékszer volt. Hirtelen egy idegen lépett az orosz ember háta mögé, kitépte kezéből a táskát és elfutott. A rendőrség nyomozza, de még eddig nem tudtak nyomára akadni.

— A mozdonyvezető balesete. *Bereczka József* arad-hegyaljai vasúti mozdonyvezető csütörtökön délután, amint a robogó vonatot vezette, Győrök községen keresztül kihajolt a mozdonyról, hogy jobban lásson. Véletlenségből fejét egy kiálló oszlophoz ütötte és az ütés következtében kibukott. Súlyos agyrázkódást és koponyatörést szenvedett. Beszállították az aradmegyei kórházba.

— Tűz az aradi automobilgyárban. Ma délután hat óra után tüzet jeleztek az aradi M. a. r. t. a. automobilgyárból. A főműhely déli részén van egy acélizzasztásra szolgáló kazán, amelyet kőolajjal fűtenek. A füst elvezető cső meglazult és az olaj a földre csepegett és a melegtől meggyulladt. A láng végighaladt a csövön a tetőig és azt meggyújtotta. Mikor a tűzoltók megérkeztek a helyszínre, a tető egy része elpusztult, azonban sikerült a tüzet oly gyorsan lokalizálni, hogy a tető többi része sértetlen maradt.

— Köszönetnyilvánítás: *Bold. Rosenberg Sándor* dr. hitközségünk volt lelkipásztorának sirján emelkedő síremlékre e héten a következő adományok érkeztek be: *Kovács Árpád* 20 koronát, — *Fischer Simon*, dr. *Kertész Miksa*, *Robitsek Sámuel* 10—10 koronát, — *Fränkl S. József* 4 koronát és *Schwarz Jakab* 2 koronát adományozott. Amidőn ezen kegyeles adományokért benső köszönetet mondunk, egyben felkérjük hitközségünk azon t. tagjait, akik adományaikkal ezen síremlékhez hozzájárulni szándékoznak, hogy e célra szánt összeget a hitközség pénztári hivatalába juttatni szíveskedjenek. Az Aradi Zsidó Hitközség előjárása.

— Aradmegye legújabb kézi térképe vászonra huzva 1 korona. *Ingusz I. és fia* könyvkereskedésben Arad. 5243

— Briliáns, gyémánt, arany, ezüst ékszerek, ezüstneműek, órák előnyösen beszerezhetők *Igaz Sándor elsőrangu* ékszerésznél Arad, *Andrássy-tér* *Minorita-palota*. Telefon 321.

— Orvosi körökből. *D. Graur Viktor* dr. egyetemes orvostudor, fogorvosi és műfogászati szakrendelőjét folyó évi május hó 1-től *Deák Ferenc-utca* 40. a. I. emelet gör. kat. új bérpalotába a *Vass-szállóval* szemben helyezte át. Bejárat a *Weitzer J.* utcából is.

Kiss Dávid dr. külföldi tartózkodásáról haza érkezett s orvosi gyakorlatát újból megkezdte. 5227

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 15-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: *Született*: *Turi István* napszámosnak *István* nevű fia. *Buchauer Károly* hentesnek *Károly* nevű fia. *Csernyai Károly* kőművesnek *Lajos* nevű fia és *Sándor* nevű fia (iker). *Mészáros Mihály* napszámosnak *Anna* nevű leánya. *Herczeg Samu* munkásnak *Ferenc* nevű fia. *Halmazsán Simon* lakatosnak *Anna* nevű leánya. *Katona Mátyás* fékezőnek *Erzsébet* nevű leánya. *Meghalt*: *Szabó Sándor* 68 éves építőmester. *Bozsidi Miklós* 62 éves szabó. *Markovics Andrásné* 39 éves kerékgyártó neje. *Özv. Kis Mihályné* 73 éves kofa. *Házasságot kötött*: *Turay János* vár. alszámvevő *Komjáthy Teréziával*. *Illencz Károly* kereskedő *Gusz Mária*val.

— A Polgári Takarékpénztár új helyiségei. Van szerencsénk az igen tisztelt ügyfeleinket értesíteni, hogy hivatalos helyiségeinket f. hó 8-tól kezdődőleg az *Andrássy tér 22. szám alatti saját házuk első emeletére* helyeztük át. Az Aradi Polgári Takarékpénztár Igazgatósága. 5021

— Smyrna munkák a legjobb anyagból, három kivitelben, eredeti stilszerű mintákon. *Női kézimunka különlegességek*, a legcélsebb és legjobb kivitelben. *Hímző anyagok és kelékek*, rövidárak, hatisnyák, keztük, szallagok, csipkék csak a legjobb minőségekben. *Scherhag H.* és fia cégnél, *Hermann-palota*, *Telefon 941*.

— Üzleti hír. *Posch Alajos* a *Kalap Bazar* (Arad, *Deák F. renc-u. 8. sz.* tulajdonosa *Berlin*, *London* és *Parisba* utazott az őszi és téli női kalap divat tanulmányozása céljából, a honnan szeptember hó elején érkezik vissza beszerzett újdonságával. 1718

— *Deutsch Sándor* okl. táncitanító táncintézetét 1912. szeptember 3-án kedden az *Ipartestület* dísztermében nyitja meg, melyre beiratkozásokat már most elfogad lakásán *Berecsényi-M. utca 18. z. a.* A vasárnapi délutáni diákolon szeptember 15-én őszi kezdetét. 5133

— A legmegbízhatóbbak a *Messenger-boyok*. *Telefon 816*.

— Ha szép tiszta antikvár tankönyveket akar félárban beszerezni, úgy jegyezze már most elő *Kerpel* könyvkereskedésében. *Telefon 385*.

— A világhírű *Tetra* hygienikus csecsemő és gyermek kelengye főraktár *Scherhag H.* és *Fia* cégnél — *Hermann Palota*. Gyári árak. *Telefon 941*. 5101

— Használt tankönyveket legelőnyösebben vásárol *Ingusznál* csak a *Weitzer-utcában*. 5151

— *Szamosy Elsa* nyilatkozata. Kedves Doktor ur! A „*Havasi Gyopár Crém*”-jét már rég használom! E kitűnő tolette krém a legelsőrendű és jóval drágább külföldi szereknél sokkal jobb és hatásosabb! *Szamosy Eiza* a m. kir. opera művésznője. 0593

— Friss olajfestékek, ecsetek és felfeszített festővásznak *Kerpelnél* kaphatók.

— 60 kötet könyv havi 1 kor. 40 fillért, 180 hangjeggy havi 2 kor. 40 fillért kaphatók kölcsönzésre *Kerpel Izsó* kölcsönzőintézetében, Aradon.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	357
Szerkesztőség (csak éjjeli használható mellékállomás)	181
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	151
Nyomda	181

Ártatlanul az Ördög szigeten.

(Egy francia légionárius szenvedései.)

Távirati tudósítás.

Páris, augusztus 16.

A francia szocialista újságok pár nap óta erős izgalommal írnak egy *Rousset* nevezetű munkáslegény borzalmas sorsáról, amely a francia katonai igazságszolgáltatás újabb szerencsétlen áldozatát az afrikai légionáriusok csapatában érte s amely sokban emlékeztet a nevezetes *Dreyfuss*-esetre.

A tényállást most nem kisebb jelentőségű ember, mint *Camille Pelletou*, a volt francia gyarmatiügyi miniszter hozza nyilvánosságra a *Matin* című lapban.

Rousset János szegény munkásember gyermeke, 12 éves korában vesztette el négy testvérrel együtt a családfenntartó apát. Az anya nem volt képes öt gyermekét eltartani és ismételtén a bűn útjára és a börtönbe került. Csak természetes dolog volt, hogy a *Rousset* fiu sem maradt meg a becsület útján és amikor a katonai szolgálat ideje elérkezett, már többszörösen büntetett előéletű volt. A francia katonai szokás szerint ezért *Rousset* a légionáriusok afrikai csapatába sorozták be. Ezekben a csapatokban, amelyek francia köznyelven „biribik”-nek csúfolnak, olyan a legénység bánásmódja, amely csúfja a humanizmusnak. Röviddel *Rousset* szolgálatba lépése után történt, hogy a század tisztjei és őrmesterei *Rousset*nek egyik *Aernoult* nevű bajtársát halálba kínozták. A tisztikar minden lehetőséget elkövetett, hogy az esetet a nyilvánosság előtt eltitkolja, de *Rousset*, mint a katonai vizsgálóbizottság koronatanuja, súlyosan terhelő tanuvalomásokot tett vétkes tisztjei és felelősei ellen, amelyek alaposan kompromittálták a tisztikart.

Sőt *Rousset* arra vetemedett, hogy amikor észlelte, hogy a katonai hatóságok az ügyet el-tussolni igyekeznek, az esetet megírta egy tekintélyes francia hírlap szerkesztőségének, amely azt a nyilvánosságra hozta.

Ettől fogva *Rousset* élete a légióban pokollá változott. Felelősei minden lehető uton-módon kínozták és kaptak az alkalmon, hogy végleg megsemmisítsék. Ez az alkalom csakhamar kínálkozott. Egyik bajtársát földterítellen módon, ismeretlen tettesek meggyilkolták és a büntetességet a katonai vádhatóság, annak dacára, hogy az áldozat halálos ágyán *Rousset* ártatlanságára tett hitet, mégis *Rousset*re kenték. Gyilkosság miatt husz évi gályarabságra ítélték el és *Cayenne-be* az Ördögsziget szomszédságába küldték, ami egyértelmű a pusztulással, a biztos halállal. Bár az elítélt váltig hangoztatta ártatlanságát, sőt többrendbeli jelenség a vádlott javára szót, mégis könyörtelenül az ördögszigeti gályákra hurcolták a boldogtalan delikvenst.

Az eset szomorú hősnéke személye nem keltett ugyan a francia közvéleményben jelentősebb mozgolódást, mégis a francia katonai bíraskodásnak a *Dreyfuss* ügyből még élénk emlékezetben levő hírhedt módszere újlag forrongásba hozta a francia antimilitarista köröket. Fokozza a közvélemény elégedetlenségét az a fölismerés, hogy a gyarmati csapatokban nem csupán a „biribiknél,” hanem a légionáriusokkal is hasonló a tisztikar és a felelősök bánásmódja a legénységgel.

Egyes szabadelvű és kivált a radikális lapok heves kifakadásokat intéznek a hadvezetőség ellen, a francia hadseregben divó katonai kegyetlenkedések miatt. Az ügy jelenlegi állásában valószínűnek látszik, hogy a *Rousset*-eset fölött nem fognak egykönnyen napirendre térni, s az még sok port fog fölverni.

Egy felújított *Dreyfuss*-eset van elkövetkezőekben.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

Az időjárás rendellenes, augusztus hónaphoz nem méltó őszi napok vannak.

A gabonaüzlet irányzata tartott.

A szezonbeli hozatalok mindinkább nagyobbodnak.

Elkelt a mai piacon:

2500 mm. buza

1900—2160 m

nőség szerint.

100 mm. rozs 17:40—17:60
150 mm. árpa 17:60—18:00
100 mm. zab 19:00—19:20
Tengeri 19:20—19:40
(consum.)
Az árak száz kilogrammenként koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távíráti tudósítás.

Budapest, augusztus 16

Készáru.

Amerika 1/2-el magasabb. Kínálat, vételkedv mérsékelt, 25 ezer mm. tartott.

Határidő.

	Dél	2 órai	
	zárlat	zárlat	
Buza 1912 októberi	11 46	11 47	11 49
Buza 1913. áprilisi	11 83	11 84	11 85
Rozs 1912 októberi	9 47	9 48	9 49
Tengeri 1912 aug.	9 48	9 49	9 47
Tengeri 1913. májusi	7 54	7 55	7 58
Zab 1912 októberi	9 88	9 89	9 91
Az árak 50 kilonként számítva.			

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Augusztus 16. —

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₀	—	—	107.85
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₀	—	—	87.35
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	—	—	76.75
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	—	—	87.—
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	—	—	89.50
Magyar nyereséysorsjegy kölcsön	—	—	213.—
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	143.—
Osztrák járadék papírban	—	—	87.50
Osztrák járadék ezüstben	—	—	90.90
Osztrák járadék aranyban	—	—	113.—
Osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₀	—	—	87.50
1880. évi osztrák államsorsjegy	—	—	158.—
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	20.66
Magyar hitelbank-részvény	—	—	858.—
Osztrák hitelintézeti részvény	—	—	653.25
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	—	—	715.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	—	—	19.08
Német birodalmi márka	—	—	117.70
Londoni vista	—	—	241.11
Páris vista	—	—	95.37 ¹ / ₂
10 márkás arany	—	—	23.54

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja

Ma szombaton, 1912. augusztus 17-én:

1. A látszat áldozata. Dráma. — 2. Willy aggódik. Humoros. — 3. Emma titka. Dráma. — 4. Békéltető betörők. Kacagtató.

Az előadások kezdete délután 6 órától folytatódva egész 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártsték 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér. — Saját zenekar. — Ruhátár. — Buffet.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma szombaton, 1912. augusztus 17-én

1. A vig mazsarád leányok. Humoros. — 2. Téli sport Lukutzban. Természeti. — 3. Kecsege tolokodik. Kacagtató. — 4. A mágnes mint leánykereskedő. Dráma.

Előadások kezdete délután 1/2, 7 órától folytatódva egészen este 11 óráig.

Két színházi est!

PINTÉR IMRE a budapesti v. Népszínház elsőrangú tagja tisztelettel tudatja Arad város és vidéke t. közönségével, hogy

augusztus 17-én és 18-án, szombat és vasárnap a Nyári színházban

:-: MŰVÉSZ-ESTÉLYT rendez. :-:

KÖZREMŰKÖDNEK:

Parlagi Kornélia, szubrette primadonna, opera-énekesnő.

Szemere Gyula, elsőrangú szalonkomikus.

Pintér Imre, baritonista, színművész.

Kereszthy Jenő, okleveles zenetanár.

Ujdonságok műsora, énekek:

Beköszöntő, Az aranyhaj, Az öngyilkos, Asszonykám adj egy kis kimenőt, Aktuális strófák, Az asszony menyei kincs, Madárbázasság, Hópehely, Leánykérés, Fűrészpörbaba, Katona sor, Debreceni egyetem, Ibo-lyácskát hoztam néked! (Zerkovitz legújabb slágere), Elseje, Nagytakarítás, A megakadt villamos. — Színpadi apróságok: A náthás család, A mai cselédek, A színészi vizsga, A peches ember, Hol sir a gyermek?

HELYÁRAK: Alsó páholy 10 kor. 20 fill. I. emeleti páholy 8 kor. 20 fill. Támlásszék (1—4 sor) 2 kor. 10 fill. Támlásszék (5—10 sor) 1 kor. 70 fill. Támlásszék (11—14 sor) 1 kor. 80 fill. Támlásszék (15—22 sor) 1 kor. 10 fill. Erkély (1 sor) 1 kor. 26 fill. Erkély (2—6 sor) 86 fill. Erkély (7—10 sor) 66 fill. Polgári álló hely 66 fill. Deák- és katonajegy 44 fill. Karzat 22 fill.

Jegyek előre válthatók mind a két előadásra csütörtökön reggel 9 órától d. u. 5 óráig a téli színház pénztárában.

Esti pénztárnyitás 7 és fél órakor. : : Az előadás kezdete 8 és fél órakor.

Tisztelettel: Pintér Imre.

NYILTTÉR.*

Aradon Pécskai-ut 9. szám alatt levő Szakolczai Lajos-féle koresmaüzletet folyó szeptember 1-én átveszem, kérem az esetleges hitelezőket, hogy követeléseiket folyó hó 25-ig annál is inkább bejelenteni szíveskedjenek, mert ezen időn tül bejelentéseket figyelembe nem veszem.

Fáskerti Istváné

5232

Soborján.

Férfi, női és gyermek cipők.

Francia forma.

7-9-10-12-14-16 koronás árban.

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-ú. 1. Telefon 385.

Telefon városi és megyei Telefon
902. 902.

FÉLÁRU
SZÉP, TISZTA
ÚJ BEKÖTÉSŰ
ISKOLAKÖNYVEK

LEGUJABB KIADÁSBAN.
LEGELŐNYÖSEBBEN KAPHATÓK

DÉCSI GÉZA
KÖNYVÜZLETÉBEN NÁDASDY-PALOTA.

Uj zeneiskola Aradon!

Tisztelettel értesítjük Arad és vidéke nagyérdemű közönségét, hogy szeptember 1-jével Aradon, Andrassy-ut 8. szám alatt (II. em., a Minorita templommal szemben) a modern zenei kultúra legmagasabb színvonalán álló, zeneakadémiai módszer szerint működő

5 főhangszeres zeneiskolát

nyitunk.

Hangszerek: hegedű, zongora, cimbalom, cello és ének.

Tandij: (3 és ill. 4 növendékkel 1 órában). 2 főhangszerrel és 9 melléktanszakkal együtt 8, ill. 12 korona.

Előjegyezhetni Szalay Aranka tanárnőnél (Rakóczi u. 23.) Ugyanott részletes körlevél kapható.

A beiratkozásokat és felvételi vizsgákat augusztus 27-től szeptember 10-ig tartjuk.

Támaszkodva magas képzettségünkre és hosszú, eredményes gyakorlatunkra, bizalommal kérjük az aradi n. é. közönség támogatását, kiváló tisztelettel:

Szalay Aranka, Zay Margit,
a zongora-ének okl. tanárnője. okl. zongora-tanárnő.

Dr. Mezey Zsigmond,
okl. hegedűtanár, a cello-, viola- és melléktanszakov tanára. 4915

Művjegyek

osínos kivételben készülnek az ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG könyvnyomdájában.

Nyári színes cipők és angol tennis

CZIPŐK

Engelhardt Chassalla SZANDALLOK
már megérkeztek!!

Valámit a világhírű

SALAMANDER-CIPŐK

Egységárban: 1901

16.50 és K 20.50 árban.

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NAL

Arad-Temesvár kaphatók.

Képes árjegyzék díjtanul.

HOTEL NEW-YORK BÉCS

Megnyit!!

Bécs, II. Spertlgasse 5.

Megnyit!!

5 perc a város központjától az észak és északkeleti pályaudvar közvetlen közelében. Pompás új épület, 100 szoba, előkelő családi szálloda, központi fűtés. — Minden egyes szobában hideg és meleg vízfűrdők a házban. Impozáns előcsarnok, zene, író- és olvasóterem. — Külön konyha. — Szobák Kor. 3-60 feljebb.

6471

Tulajdonos: **KARL GEIRINGER.**

Új kávéház megnyitás.

Értesitem a nagyérdemű közönséget és tisztelt vendégemet, hogy **Boros Béni-tér 15. sz.** (Dengl-ház) egy csinosan és kényelemmel felszerelt

„Korzó” kávéházat

rendeztem be és azt szombaton, augusztus 10 én megnyitottam.

Külön szeparék. Uri társaságok találkozó helye. Reggelig nyitva.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérem, tisztelettel

Porczán János,
kávész. 5171

Üzlet áthelyezés!

KÉSMÁRKY ISTVÁN
I. osztályu polgári temetkezési vállalat **Boros Béni-tér 3. szám.**

A n. é. közönség szíves tudomására hozom hogy temetkezési vállalatomat Deák Ferenc-utca 3. sz. alól

Boros Béni-tér 3. szám alá

(Széchenyi gőzmalommal szemben) helyeztem át. — Elvállalok leggyelmesebb kiszolgálás mellett minden kivitelű temetést, sír áthelyezést, hullaszállítás legmérsékelt árakban. — Szíves további pártfogást kér teljes tisztelettel:

Késmárky István.
5121.

Árlejtési hirdetmény.

A battonyai gör. kel. szerb egyház részéről építendő épület tárgyában felhivatnak mindazok, akik ezen munkálatokat elvállalni óhajtják, hogy zárt ajánlatukat 10,542 kor. összegnek megfelelő 5% bántpénzzel illetve elfogadható értékpapírral folyó évi augusztus hó 19-ig alulírott egyh. elnökségéhez déli 12 óráig nyújtsák be, az árlejtés az nap délután 2 órakor a gör. kel. szerb iskolában lesz megtartva. Az épület egynek esetleg külön-külön munkanemek szerint fog kiadatni.

Részletes költségvetés valamint terv és részletes feltételek naponta az egyházi irodában megtekinthetők. Az egyház választmánya fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az árra nézve, esetleg drágább ajánlattevőnek is a munkálatokat átadhatja. A bántpénz árlejtés után a vállalkozó által 10%-ra egészítendő ki, mely bántpénz csak az egy évi jótállási idő letelte után fog kamat nélkül visszaadtni.

Battonya, 1912. évi augusztus hó 14.

Tyrlity Dusan,
egyhk. jegyző.

Kurtulov Koszta,
egyhk. elnök.

5222

5226

Villanyvilágítást

csengő és motorberendezéseket, csillárokkal együtt olcsón szerel és szállít

1681

Kalmár

Salacz-utca.

Vendéglő és szálloda átvétel.

Igen tisztelt volt vendégeimet és a n. é. közönséget értesitem, hogy a Boczkó-utca 8. szám alatt levő

Vashid szálloda és vendéglőt

megvettem. Állandóan kaphatók tiszta és olcsó szobák, magyaros étkek és tisztán kezelt hegyaljai borok továbbá naponta frissen csapolt kőbányai sör.

Főtörökvésem lesz, hogy szolid és előzékeny kiszolgálással nagyrabecsült vendégeimet legjobban kielégíthessem.

Szíves további pártfogást kérek

5213

Weisz Jakab

Épület és műlakatos műhely.

Tisztelettel értesitem Arad és vidéke nagyérdemű közönségét, hogy Aradon, Szt. Pál-utca I. szám alatt volt Lengyel-féle 4765

épület és műlakatos műhelyt

megvettem. Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, u. m.: épület- és portálé-vasalásokat, műmunkákat, sűrűcsőszatokat, új kutak felállítását, valamint kutak javítását. Szíves pártfogást kérve, tisztelettel

Csillag Géza

épület- és műlakatos.

Pathefonok

és Pathe-lemezek, a legújabb felvételek, kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Koch Dánielnél

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz. a Fehér Kereszt-tel szemben. 5741

Vigyázzunk a bevásárlásnál!

Tisztelt Háziasszony!

Ugyeljen jól arra, — vannak ládikák a forgalomban, melyekben nem

valódi: **Franck;**

hanem utánzat van!

Nagyon óvakodjék, kérem,

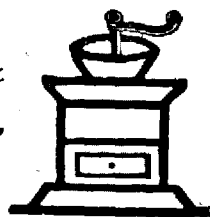
az utánzatoktól

Ha jöztü italt, tápláló kávét akar, tessék
valódi: **Franck:** kávé-pótlékot kérni,
mely azonban —

csak ezzel a lajstromozott:
és ezzel a lajstromozott aláírással:

Franck Henrik Fiai

valódi. —

Gyári jeggyel.

Ha a hirdetés minden szöveg-
szert beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tér 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételének a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útján történő küldésével — a szövegben a szöveg előír — vagy levélbélyeges formában. Tudakozásnál a hirdetés ára mindenkor költségtérítéssel megkezdődik. (A jelölt leveleket kivéve) felvilágosításul szolgál a kiadóhivatal, és esetében, választásul megadandó. Az apróhirdetések díja a szöveg szövege szerint számítható. Minden szöveg 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a kiadóhivatalban megkezdődik. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatalban kívánatra díjtalanul megismerkedhet. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,
melyeket valamely jellege alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert érettség semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül címzettjük el nem viszi, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Hol késik
az esti homályban? Este.

Gummi cikkek
finomabb minőségben Vojtek és Weisznál. I-5251

OKTATÁS.

Gyorsírást
tanítok harminc leckeóra alatt biztos eredménnyel. Cím a kiadóhivatalban. 6589

Szép fogakat
ápolni kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weisz Dentolin fegyveréje. I-5251

LAKÁST KERESNEK.

Butorozott szoba
urak részére kerestetik, zavartalan, csendes és házmaster nélkül. Ajánlat „88. szám” a lap kiadóhivatalába. 5212

KIADÓ LAKÁS.

Egy modern 5 szobás
magánház, közel a Szabadság-térhez, kiadó. Bővebb értesítést Abázia kávéházban. 5198

2 szobás utcai lakás
azonnal is vagy szeptember 1-től kiadó Aranykéz-utca 20. szám.

Új házban
villany és gázzal berendezett modern földszintes utcai lakás, mely áll 5 szoba, fűdőszoba és mellékhelyiségekből, november 1-re kiadó. Teleky-utca 4. szám. 5218

Gyermektelen
hivatalnok családnál, egy különbejárati csinos szoba havi 20 koronáért, kiszolgálással, azonnalra is kiadó. Aulich Lajos-utca 7/a. alatt.

Kopott parket
tűkőrfényes lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pastájával dörzsöli fel. I-5251

ALKALMAZÁST KERES.

Könyvelő
3 évi gyakorlattal, mérlegképes, gép- és gyorsírást tud, románul és tótul beszél, gép, biztosítás, terményüzletben jártas, 160 korona kezdőfizetés mellett keres állást. Cím a kiadóhivatalban. 5280

Naponként egy-két órai
könyvelést, magyar-német levelezést vállalkozok esténként 7-9 óra közt. Ajánlatok „Mérlegképes főkönyvelő” címre kiadókba kéretnek. 5229

Házvezetőnő
kerestetik, magános özvegy urhoz, jó főzés ismerete és a háztartásokban való kifogástalan jártasság kívánatik, a kerti teendőkhöz való jártassággal bíró, előnyben részesül. Pályázóktól a személyes bemutatkozás kívánatik, amidőn a bizonyítványok is bemutatandók. Cím a kiadóhivatalban, megtudható. 5196

ÜZLETEK.

Egy jóforgalmu vendéglő
a legforgalmasabb helyen, családi okok miatt, előnyös feltételek mellett, azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 5182

Vendéglő,
nagyközségben, kiadó, esetleg átadó. Cím Haagenmacher sörraktár. 5184

INGATLAN.

Tőkebefektetésre
ajánlom 10%-ot jövedelmező, 15 évig adómentes Álmos-utcai (Máv. fűtőház mellett) bérházaim megvételét. Értekezhetni: Codilla építész irodájában. József főherceg-ut 19. szám alatt. 2741

Séga, Koszoru-utca 18a.
számu szőlőskert, terméssel együtt eladó. 5191

Szőlőmely
(Heurwurm) ellen legbiztosabban mentheti szőlőtermését 1 $\frac{1}{2}$ %-os „Tabicotin Emulsió Vojtek” permetezése által. Vojtek és Weisz. I-5251

ALKALMAZÁST NYER.

Tanuló,
fizetéssel felvétetik. Weisz Leó könyv, papír kereskedésében. Arad, Andrassy-tér Minorita palota. 5204

Házmasternek
keresek egy gyermektelen házaspárt Kotzander Ignás, Boros Benitér 18. 5221

Raktárnak
keres aradi gyár. Címe a kiadóhivatalban. 5235

Keresünk
íródnak részére egy jó írással kezdő és egy már gyakorlattal bíró kisasszonyt azonnali belépésre szintén jó írással. Aradi Vasipar R. T. 5288

Fűszer- és vaskereskedés
ben egy szakképzett író. fűszer és vas és egy fiatalabb vaskereskedőség, kik a román nyelvet bírják, szeptember elsején alkalmazást nyernek. Ajánlatok kor, eddigi működés és fizetési igényekkel beküldendők Ritter Jakabhoz, Tenke. Szombaton zárva. 5228

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Benzin locomobil
12 HP. teljesen jó karban, jótállás mellett jutányos árban és kedvező feltételek mellett, azonnal eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt Vostinar Istvánné cég Világos. 4351

Ujaradon,
Fő-utca 1. szám alatt valódi orpington kakasok eladók. 5217

1 pár használt
malom-hengert 4 kövel, mielőbbi megvételre keres Barna Demeter, Szabadhely. 5231

Glafev Centenar
a legideálisabb éjeli mécs, füst és szagtalan, egyben melegen tartható a gyermek részére a tej vagy tea. Kapható Aradon, Éles Ármán, Fejér Gyula, Török Andor és Társa, Róna Jenő, Hoffmann Ottó, Dürr Gusztáv cégeknél. Battonya: Geller Samu, Pécska: Lusztig Ernő 5014

KÜLÖNFÉLE.

Jó családból való
iskolás gyermekeket a közlő tanévre teljes ellátás és családi felügyelet mellett, esetleg zongorahasználattal és oktatással elvállalok. Horovitz Samuné, Eötvös-utca 17. 5061

Két személy részére
teljes ellátás és többeknek étkezés kapható Fábrián László-utca 1. szám, vasuti állomás közelében, Török-nél. Jó magyar konyha. 5224

Virágok és rózsák
élősdieit és bolhái ellen használjon 20%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek”. Siker biztosítva. Vojtek és Weisz, Arad. I-5251

Egy nagy placehelyiség
kiadó Deák Ferenc-utca 7. sz. a., műhelynek, vagy raktárnak. 5092

Kerti vetemények
saláta, káposzta bolhái és élősdieit ellen legbiztosabb a 20%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek”. Vojtek és Weisz Arad. I-5251

Taxameteres
Bér-autók
Telefonszám
816
2881
Szolgálat: reggel 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Zálogház-
ból arany, ezüst és ékszerek
Farkas Streicher J. cégnél
Arad, Tökölly-ter 1. sz. 5221

Gyümölcs- és szőlő-szállító
KOSARAT
bármilyen mennyiségben legelőnyösebben szállít
Kosár Értékesítő Központ,
BUDAPEST, VI., Podmaniczky-
6905 utca 49. szám.

Ön csodálkozik!

1 pompás amerikai la double-arany zsebóra csak 590 K, 3 félével ellátva, 18 karátos aranytól megkülönböztethetetlen, pontos járásért 3 évi jótállás. Minden rendelkezéshez egy finom aranyozott lánc ingyen jár. Szállítja utánvét mellett S. Brandes, Krakau. Barka-Joselowicz 9-10. Kockázat nincs, meg nem felelőre a pénz vissza. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 5241

Nyomtatványok

Iszléses és csinos kivitelben készülnek
Az Aradi nyomda r.-t. nyomdájában